

Казақ
аудиториясына арналған
Ағылшын тілі

Elementary

Elementary level

Lesson 1

Numbers 1-1000

1-1000 дейінгі сандар

Countries and nationalities

Мемлекеттер және ұлттар

Days of the week

Аптаның күндері

Be verbs

То be етістіктерін

Elementary level

Lesson 1

Days of the week
Аптаңың күндері

Monday – **дүйсенбі**

Tuesday – **сейсенбі**

Wednesday – **сәрсенбі**

Thursday – **бейсенбі**

Friday – **жұма**

Saturday – **сәнбі**

Sunday – **жексөнбі**

Elementary level

Lesson 1

Numbers 1-1000

1-1000 дейінгі сандар

Ағылшын тіліндегі 1-20 дейінгі сандардың оқылуын және жазылуын міндетті түрде жаттап алуымыз керек:

one – 1	two – 2	three – 3	four – 4	five – 5	six – 6
seven – 7	eight – 8	nine – 9	ten – 10	eleven – 11	twelve – 12
thirteen – 13	fourteen – 14	fifteen – 15	sixteen – 16	seventeen – 17	eighteen – 18
nineteen – 19	twenty – 20				

Ал жиырмадан ары қарай санағанда бүтін ондық санның артына бірлік сандарды қосып айтамыз:

twenty – 20	twenty-one – 21	twenty-two – 22	twenty-three – 23	twenty-four – 24
twenty-five – 25	twenty-six – 26	twenty-seven – 27	twenty-eight – 28	twenty-nine – 29
thirty – 30	thirty-one – 31	thirty-two – 32	thirty-three – 33	...

Ары қарай барлық сандарды санамай ақ қойсақ та бәрі түсінікті, сондықтан енді келесіде тек бүтін ондық сандарды үйренетін боламыз:

forty - 40	fifty – 50	sixty – 60	seventy – 70	eighty – 80	ninety – 90
one hundred – 100					

Elementary level

Lesson 1

Numbers 1-1000

1-1000 дейінгі сандар

Жүзден ары қарай санағанда жүздік сан мен бірлік немесе ондық санның арасын and сөзі арқылы жалғап айтмыз:

one hundred and one – 101

one hundred and four – 104 . . .

one hundred and two – 102

one hundred and ninety-nine – 199

one hundred and three – 103

two hundred – 200

two hundred and ninety-nine – 299

two hundred and one – 201

three hundred – 300

two hundred and two – 202

... nine hundred and ninety-nine - 999

one thousand - 1000

Elementary level

Lesson 1

Countries and nationalities

Мемлекеттер және ұлттар

Countries

England – **Англия**
Ireland – **Ирландия**
Poland – **Польша**
Scotland – **Шотландия**
Spain – **Испания**
Germany – **Германия**
the United States (USA) – **АҚШ**
Argentina – **Аргентина**
Brazil – **Бразилия**
Italy – **Италия**
Russia – **Россия**
China – **Қытай**
Japan – **Жапония**
France – **Франция**
Thailand – **Тайланд**

nationalities

English – **ағылшын**
Irish – **ирландец**
Polish – **польшалық / поляк**
Scottish – **шотландық**
Spanish – **испандық**
German – **неміс**
American – **американдық**
Argentinian – **аргентиналық**
Brazilian – **бразилиялық**
Italian – **италиялық**
Russian – **орыс**
Chinese – **қытай ұлты**
Japanese – **жапондық**
French – **француз**
Thai - **тайланьтық**

Elementary level

Lesson 1

Countries and nationalities

Мемлекеттер және ұлттар

Languages

English – **ағылшын тілі**

Polish – **польск тілі**

Spanish – **испанша**

German – **неміс тілі**

Portuguese – **португалша**

Italian – **италиянша**

Russian – **орысша**

Chinese – **қытай тілі**

Japanese – **жапон тілі**

French – **француз тілі**

Thai – **тайланда**

Elementary level

Lesson 1

Be verbs

To be етістіктері

Ағылшын тілінде сөйлемде бастауыштар жекеше формада болғанда **is** to be етістігі қолданылады, және бастауыштар көпше формада болғанда **are** to be етісітігі бірге қолданылады.

My brother – Менің ағам – **is**

My friends – Менің достарым – **are**

Және де сөйлемде бастауыш есімдікten болғанда, to be етістіктері әр түрлі есімдіктермен әр түрлі формада қолданылады:

I (мен) – **am**;   you (сен), they (олар) – **are**;   he (ұл ол), she (қыз ол), it (зат ол) – **is**;
we (біз), you(сендер)

I am = I'm

you are = you're;
they are = they're;
we are = we're;

he is = he's;
she is = she's
it is = it's

Elementary level

Lesson 1

Be verbs
To be етістіктері

Ағылшын тілінде to be етістігін біз тәмендегі жағдайларда қолданамыз:

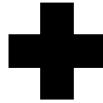
- 1) Адамның атын айтқанда, және оның кім екендігіне анықтама (мамандық т.б.) бергенде, тұрған орнын айтқанда, ұлтын айтқанда, келген елін айтқанда.
- 2) Заттың не екендігіне анықтама бергенде, тұрған орнын айтқанда, келген елін айтқанда.
- 3) Сын есіммен бірге қолданылып, зат/адамның сын сапасын білдіреді.

Elementary level

Lesson 1

Be verbs

То be етістіктері

Бастауыш + to be етістігі +

адамның аты, кім екендігіне анықтама, тұрған орны,
ұлты, келген елі.
заттың не екендігіне анықтама, тұрған орны, келген
елі.
сын есім

He	is	James.	– Ол Джеймс
I	am	teacher.	– Мен мұғаліммін.
You	are	in room 13.	– Сен 13ші бөлмедесің.
She	is	from China.	– Ол Қытайдан келген.
We	are	Russian.	– Біз орыстармыз.
It	is	a school.	– Ол бір мектеп.
It	is	in room 12.	- Ол 12ші бөлмеде.
It	is	from Russia.	- Ол Россиядан келген.
They	are	happy.	– Олар көнілді.
My friends	are	good.	- Менің достарым жақсы.
My brother	is	Erlan.	- Менің ағам Ерлан.

Elementary level

Lesson 1

Be verbs

To be әтістіктері

He is James. – He's James.

I am teacher. – I'm teacher.

You are in room 13. – You're in room 13.

She is from China. – She's from China.

We are Russian. – We're Russian.

It is a school. – It's a school.

They are happy. – They're happy.

Elementary level

Lesson 1

Be verbs

То be етістіктері

to be етістігі + бастауыш +

адамның аты, кім екендігіне анықтама, тұрған орны, үлтү, келген елі.

заттың не екендігіне анықтама, тұрған орны, келген елі.

сын есім

Is   he

Yes, he is / No, he is not.

James?

– Ол Джеймс пе?

No, he isn't.

Am   I

Yes, you are / No, you are not.

teacher?

– Мен мұғаліммін бе?

No, you aren't.

Are   you

Yes, I am / No, I am not.

in room 13?

– Сен 13 бөлмедесің бе?

Is   she

Yes, she is / No, she is not.

from China?

No, she isn't.

– Ол Қытайдан келген бе?

Elementary level

Lesson 1

Be verbs
To be етістіктері

to be етістігі + бастауыш +

адамның аты, кім екендігіне анықтама, тұрған орны, үлтүс, келген елі.

заттың не екендігіне анықтама, тұрған орны, келген елі.

сын есім

Are we
Yes, we are / No, we are not.

Russian? – Біз орыстармыз ба?
No, we aren't.

Is it
Yes, it is / No, it is not.

a school? – Ол бір мектеп бе?
No, it isn't.

Are they
Yes, they are / No, they are not.

happy? – Олар көнілді ме?
No, they aren't

Elementary level

Lesson 1

Be verbs

То be етістіктері

to be етістігі + бастауыш +

адамның аты, кім екендігіне анықтама, тұрған орны, үлтү, келген елі.

заттың не екендігіне анықтама, тұрған орны, келген елі.
сын есім.

Are my friends good?
Yes, they are / No, they are not.

- Менің достарым жақсы ма?

No, they aren't.

Is my brother Erlan?
Yes, he is / No, he is not.

- Менің ағам Ерлан ба?

No, he isn't.

Elementary level

Lesson 1

Be verbs

To be етістіктері

Бастауыш + to be етістігі + not + адамның аты, кім екендігіне анықтама, тұрған орны, үлтү, келген елі.
заттың не екендігіне анықтама, тұрған орны, келген елі.
сын есім.

He	is	not	James.	– Ол Джеймс емес.
I	am	not	teacher.	– Мен мұғаліммін емеспін.
You	are	not	in room 13.	– Сен 13ші бөлмеде емессің.
She	is	not	from China.	– Ол Қытайдан келмеген.
We	are	not	Russian.	– Біз орыстар емеспіз.
It	is	not	a school.	– Ол бір мектеп емес.
It	is	not	in room 12.	- Ол 12ші бөлмеде емес.
It	is	not	from Russia.	- Ол Россиядан келмеген.
They	are	not	happy.	– Олар көңілді емес.
My friends	are	not	good.	- Менің достарым жақсы емес.
My brother	is	not	Erlan.	- Менің ағам Ерлан емес.

Elementary level

Lesson 1

Be verbs
To be етістіктері

is not = isn't

He is not James. – He **isn't** James.

My brother is not Erlan. – My brother **isn't** Erlan.

It is not a school. – It **isn't** a school.

She is not from China. – She **isn't** from China.

are not = aren't

You are not in room 13. – You **aren't** in room 13.

We are not Russian. – We **aren't** Russian.

They are not happy. – They **aren't** happy.

My friends are not good. – My friends **aren't** good.

am not қыстқартылмайды:

I am not teacher.

Elementary level

Lesson 1

to be етістіне байланысты сұрақтық сөздер арқылы жасалатын сұраулы сөйлемдер

Сұрақтық сөздер: what – **не?** where – **қайда?** who – **кім?**

Бір нәрсенің не екенін сұрағанда немесе бір адамның кім екенін сұрағанда:

What/Who + **to be етістігі** + **бастауыш**

Who	is	he?	- Ол кім?
What	is	your name?	- Сенің атың кім?
What	is	it?	- Ол не?

Бір нәрсе/адамның қайда тұрғанын сұрағанда:

Where + **to be етістігі** + **бастауыш**

Where	is	Almaty?	– Алматы қайда?
Where	is	he?	- Ол қайда?

Бір нәрсе/адамның қайдан келгенін сұрағанда:

Where + **to be етістігі** + **бастауыш + from?**

Where	is	he	from?	- Ол қайдан келген?
Where	are	you	from?	- Сен қайдан келдің?

Elementary level

Lesson 1

to be етістіне байланысты үрақтық
сөздер арқылы жасалатын үраулы
сөйлемдер

Ескеरту: to be етістіктерін үрақтық сөздер арқылы жасалатын үраулы сөйлемдерде қолданған кезде оларды есімдіктермен қысқартып қолданған сияқты, үрақтық сөздермен де қысқартып қолдануымызға болады, яғни **is** және **are** to be етістіктерін 's және 're сөздеріне өзгертіп, үрақтық сөздермен бірге жазуымызға болады.

What **is** your name? – What's your name?

Where **are** you from? – Where're you from?

Who **is** he? - Who's he?

Elementary level

Lesson 1

to be етістіне байланысты үрақтық
сөздер арқылы жасалатын бұрыс
үраулы сөйлемдер

Сүрақтық сөз + to be етістігі + not + to be етістігін қолданатын жағдайлар

Who is not Russian? – Кім орыс емес?
Who isn't Russian?

Who is not from Almaty? – Кім Алматыдан емес?
Who isn't from Almaty?

Elementary level

Lesson 1

Numbers 1-1000

1-1000 дейінгі сандар

Countries and nationalities

Мемлекеттер және ұлттар

Days of the week

Аптаңың күндері

Be verbs

То be етістіктері

Elementary level

Lesson 1

Жаттығулар

1A *am, is, are сөздерімен сөйлемді толтыр*

a

- 1 I am French.
- 2 My surname is López.
- 3 We are from Madrid.
- 4 I am Anna.
- 5 Antonio and Juan are in room 7.
- 6 The teacher is English.
- 7 You are in Class 3.
- 8 She is a student.

Сөйлемдері *to be* етістіктерін қысқартып жаз

b

- 1 I am from Italy. I'm from Italy.
- 2 We are in Class 2. _____
- 3 You are in room 6. _____
- 4 He is Paulo. _____
- 5 They are students. _____
- 6 She is the teacher. _____
- 7 I am fine. _____

1B

a *бұрыс сөйлем жаса*

She's American. *She isn't American.*

- 1 I'm British.
- 2 They're Brazilian.
- 3 It's Mexican food.
- 4 She's Italian.
- 5 We're from England.
- 6 You're Japanese.
- 7 He's from the USA.

b *to be* етістігін қосу арқылы сұраулы сөйлем жаса, және оған жауап бер

- 1 / you Spanish? Are you Spanish? Yes, I am.
- 2 / I in room 13? _____ ?
- 3 / it German? _____ ?
- 4 / they from Italy? _____ ?
- 5 / we in Class 2? _____ ?
- 6 / she Chinese? _____ ?
- 7 / you Irish? _____ ?
- 8 / he from Scotland? _____ ?

Elementary level

Lesson 2

Personal information

Жеке ақпараттар

New verbs

Жаңа етістіктер

Common objects

Қаралайым заттар

a/an, the, this, that, these, those

a/an артиклидері, the, this, that, these, those сөздері

Possessive adjectives

Ілік септігіндегі есімдіктер

Present simple (+,-)

Жай осы шақтың дұрыс және бұрыс сөйлемдері

Elementary level

Lesson 2

Personal information

Жеке ақпараттар

first name – **аты**

surname – **фамилия**

country – **мемлекет**

city – **қала**

student – **оқушы**

age – **жасы**

address – **мекен-жай**

post-code – **почтовой индекс**

email address – **электронды почта адресі**

phone number – **домашний телефон номері**

mobile phone number – **телефон номері**

Elementary level

Lesson 2

Common objects

Қарапайым заттар

address book – контакт кітапшасы
cigarette - **темекі**
comb - **тарақ**
diary - **күнделік**
file - **файл**
identity card – **жеке құжат**
lighter - **зажигалка**
magazine - **журнал**
mobile phone – **ұялы телефон**
paper - **қағаз**
pencil - **карандаш**
stamp - **таңба**
sunglasses – **солнечные очки**
umbrella - **қолшатыр**
watch – **сағат**

book – **кітап**
coin – **теңге / монетка**
credit card – **банк карточкасы**
dictionary – **сөздік**
glasses – **очки**
key – **кілт**
lipstick – **помода**
match – **сіріңке**
newspaper – **газет**
pen – **қалам**
purse – **әйелдер сумкасы**
photo – **сурет**
tissue – **салфетка**
wallet – **әмян**

Elementary level

Lesson 2

Possessive adjectives

Ілік септігіндегі есімдіктер

I – **my** – **менің;**
you – **your** – **сенің;**
we – **our** – **біздің;**
they – **their** – **олардың;**

my book – **менің кітабім;**
your watch – **сенің сағатың;**

Ескерту: **it's** және **its** сөздерін шатастырып алмаңыздар, **its** дегеніміз **it** деген есімдіктің ілік септік формасы, ал **it's** сөзі ол **it is** деген сөздерінің қысқартылып жазылуы.

he – **his** – **оның(бала);**
she – **her** – **оның(қыз);**
it – **its** – **оның(зат);**
you – **your** – **сандердің;**

our classroom – **біздің кабинет;**
its apple – **оның алмасы;**

Elementary level

Lesson 2

Ағылшын тіліндегі зат есімдердің
көпше формасын жасау

1) s әріпін қосу арқылы

book – books

umbrella – umbrellas

holiday – holidays

2) ch, sh, s, ss, x, әріптерімен аяқталатын сөздерге es әріптерін қосамыз

watch – watches

box - boxes

3) Дауыссыз әріп+у әріпімен аяқталатын сөздердегі соңғы у әріпін алып тастаймыз, және оның артына ies әріптерін қосу арқылы көпше форма жасау

dictionary – dictionaries

country - countries

Дауысты әріптер: a, i, e, o, u

Elementary level

Lesson 2

a/an, the, this, that, these, those
a/an артиклъдері, the, this, that,
these, those сөздері

Ағылшын тілінде бір штук зат деп айту үшін оне сөзі қолданылмайды, оның орнына a/an артиклъдері қолданылады:

1) a, e, i, o, u, әріптерімен басталған сөздерге an артиклін қосамыз:
an umbrella - бір қол-шатыр

2) Қалған сөздердің барлығына a артиклін қосамыз
a book - бір кітап; a door - бір есік

a books;
books;

an umbrellas;
umbrellas;

a watches;
watches;

a dictionaries;
dictionaries;

Сөйлемде айтылып тұрған зат есім барлығына белгілі болған кезде, зат есімнің алдына the сөзі қосылып айтылады, және зат есімнің жеке де және көпше де формасымен бірге қолданыла береді.

open **the** door
close **the** windows

Және де кейбір сөз тіркестерінде the сөзі тұрақты қолданылады:

go to **the** cinema
go to **the** beach

Elementary level

Lesson 2

a/an, the, this, that, these, those
a/an артиклъдері, the, this, that,
these, those сөздері

- What is it? - **Ол не?**
- What is this? - **Мынау не?**
- It's a book. - **Ол бір кітап.**
- This is a book. - **Мынау бір кітап.**

- What are they? - **Олар не?**
- What are these? - **Мыналар нелер?**
- They are books. - **Олар кітаптар.**
- These are books. - **Мыналар кітаптар.**

Сілтеу есімдіктері:

this – **мынау;**
these – **мыналар;**

that – **анау;**
those – **аналар;**

Elementary level

Lesson 2

New verbs

Жаңа етістіктер

live in flat – **апартаментте тұру**
have children – **балалары болу**
speak German – **немісше сөйлеу**
read newspaper – **газет оқу**
go to the cinema – **кинотеатрға бару**
listen to the radio – **радио тыңдау**
smoke cigarette – **темекі шегу**
play tennis – **теннис ойнау**
drink coffee – **кофе ішу**
cook dinner – **кешкі ас дайындау**
wear glasses – **очки киу**

work in office - **офисте жұмыс жасау**
study economics – **экономика үйрену**
drive car – **машина жүргізу**
like animals – **жануарларды ұнату**
watch television – **телевизор қарау**
play the guitar – **гитараада ойнау**
do exercise – **жаттығу жасау**
have sandwich for lunch – **тұскі асқа сэндвич жеу**
eat fast food – **фастфуд жеу**
do housework – **үй шаруасын жасау**

Elementary level

Lesson 2

Present simple (+,-)

Жай осы шақтың дұрыс және
бұрыс сөйлемдері

Жай осы шақты іс-әрекетке байланысты факт жайлы айтқанда, немесе әдетке айналған, яғни жиі қайталанып тұратын іс-әрекетті айтқанда қолданамыз, және сөйлемдегі әр түрлі бастауыштармен етістіктер әр-түрлі формада қолданылады:

3 жақ жекеше формадағы
бастауыштарға немесе
he, she, it есімдіктері бастауыш
болғанда

3 жақ жекеше бастауышқа
арналған етістік (3ЖЖБАЕ)
қолданылады

көпше формадағы бастауыштарға
немесе I, you, you(сендер), we, they
есімдіктері бастауыш болғанда

етістікті бірден өзін қолдана береміз

Elementary level

Lesson 2

Present simple (+,-)

Жай осы шақтың дұрыс және
бұрыс сөйлемдері

3 жақ, жекеше бастауыштарға арналған етістіктердің жасалу жолдары:

3 жақ, жекеше формадағы бастауыштар: my brother, his father, our friend.

Қалай өзгереді?

1) Етістіктің артына **s** әріпін қосады:

work – **works**; live – **lives**;

2) **ch, sh, ss, x** әріптерімен аяқталған етістіктерге **es** әріптерін қосады:

watch- **watches**; finish – **finishes**;

3) Даусссыз әріп **+ y** әріпімен аяқталған етістіктердегі соңғы у әріпін алып **тасап**, артына **ies** әріптерін жалғау арқылы өзгертеді:

study – **studies**;

4) Ережеге бағынбай өзгеретіндер:

have – **has**; go – **goes**; do – **does**;

Elementary level

Lesson 2

Present simple (+,-)

Жай осы шақтың дұрыс және
бұрыс сөйлемдері

Ескерту: жалпы осыған дейін біз етістіктерді зат есімдермен біріктіріп, сөз тіркесі ретінде үйреніп келе жатырмыз, мысалы: go to school. Бұл жерде етістік тек go сөзі.

Және Ағылшын тілінде етістікті сөз тіркесінің 3 жақ жекеше бастауышқа арналған формасын жасағанда тек тіркестегі етістіктің формасын өзгертеміз. Мысалы:

go to school – goes to school
go to schools

Және де кейін біз фразалық етістіктер деген ұғымды үйренетін боламыз: кейбір етістіктер мен сөздер, немесе көмекші сөздер бірігіп айтылған кезде, тіркестегі етістіктің мағынасына мүлдем сәйкес емес мағына беруі мүмкін, осындай тіркестерді Ағылшын тілінде фразалық етістіктер деп айтайды. Мысалы: get up – үйқыдан тұру. Жәнеде фразалық етістіктердің 3 жақ жекеше бастауышқа арналған формасын жасау үшін фразалық етістіктегі етістіктің ғана формасын өзгертеміз:

get up – gets up
get ups

Elementary level

Lesson 2

Present simple (+,-)
Жай осы шақтың дұрыс және
бұрыс сөйлемдері

Бастауыш + етістік / 3ЖЖБАЕ

I	work.	
We	live	in flat.
They	like animals.	
You	drink coffee	every morning.
My friends	have children.	
He	lives	in Almaty.
She	studies	in a school.
It	works.	
My friend	has children.	

- Мен жұмыс жасаймын.
- Біз апартаментте тұрамыз.
- Олар жануарларды ұнатады.
- Сен күнде таңертең кофе ішесің.
- Менің достарымның балалары бар.
- Ол Алматыда тұрады.
- Ол бір мектепте оқиды.
- Ол жұмыс жасайды.
- Менің досымның балалары бар.

Elementary level

Lesson 2

Present simple (+,-)

Жай осы шақтың дұрыс және
бұрыс сөйлемдері

Ағылшын тілінде жай осы шақтың бұрыс сөйлемін жасаған кезде дұрыс сөйлемдегі етістіктің алдына **do not** (бастауыш көпше формада болған кезде немесе I, you, you, we, they есімдіктерден болған кезде) немесе **does not** (бастауыш 3 жақ жекеше формада болғанда немесе he, she, it есімдіктерден болғанда) сөздерін қосамыз. Жәнеде сөйлемде do not сөзін don't деп, ал does not сөзін doesn't деп қысқартуымызға болады. Бір айта кетерлігі жай осы шақтың бұрыс сөйлемінде етістіктер бастауыштарға байланысты формаларының өзгерпейді.

I **do not** work – Мен жұмыс жасамаймын.

We **don't** live in flat. – Біз апартаментте тұрмаймыз.

They **don't** like animals. – Олар жануарларды ұнатпайды.

My friends **do not** have children. – Менің достарымның балалары жоқ.

She **doesn't** live in Almaty. – Ол Алматыда тұрмайды.

He **does not** study in a school. – Ол бір мектепте оқымайды.

My friend **doesn't** have children. – Менің досымның балалары жоқ.

Elementary level

Lesson 2

Personal information

Жеке ақпараттар

New verbs

Жаңа етістіктер

Common objects

Қарапайым заттар

a/an, the, this, that, these, those

a/an артиклидері, the, this, that, these, those сөздері

Possessive adjectives

Ілік септігіндегі есімдіктер

Present simple (+,-)

Жай осы шақтың дұрыс және бұрыс сөйлемдері

Elementary level

Lesson 2

1C Сөйлемдерді ілік септігіндең есімдіктермен толтырып

My name's Stephen.

- 1 Angela, please turn off _____ mobile phone.
- 2 The students are from Italy. _____ names are Susanna and Tito.
- 3 London is famous for _____ red buses.
- 4 She's French, but _____ mother is English.
- 5 We're in Class 3. _____ teacher is Bob.
- 6 _____ name is Ian. He's from Scotland.
- 7 I'm Mike. _____ family are from Dublin.

1D бірінші колонаны а немесе an артикли дерімен толтырып, екінші колонага сөздің көпші түрін жас

singular	plural
<i>a</i> file	<i>files</i>
1 <i>—</i> bag	
2 <i>—</i> country	
3 <i>—</i> identity card	
4 <i>—</i> watch	
5 <i>—</i> e-mail	
6 <i>—</i> sandwich	
7 <i>—</i> key	
8 <i>—</i> umbrella	

this, that, these, those сөздерімен сөйлемдерді толтырып

Teacher What's _____, Tim?
 Tim It's a mobile.
 Teacher And what are _____, Tim?
 Tim They're magazines.
 Teacher Give them to me.

Man What's _____?
 Woman It's a cat.
 Man Who are _____ boys?
 Woman They're your students. Put your glasses on!

Study Link MultiROM www.oup.com/elt/englishfile/elementary

123

2A сөйлемнің бастауыштарын өзгертіп жас

a

We like animals. He *likes* animals.

- 1 I listen to the radio. She _____.
- 2 He lives in a flat. We _____.
- 3 They have two children. He _____.
- 4 She doesn't drink coffee. They _____.
- 5 I don't smoke. My father _____.
- 6 The shop closes at 5.00. The shops _____.
- 7 I go to the pub. He _____.
- 8 I do housework. She _____.

төмөндеңі сөздермен бос орынды толтырып, дұрыс немесе бұрыс сөйлем жаса

b

study have like drive speak play do eat read

+ He *likes* animals.
 1 + My father _____ *The Times*.
 2 - Her house is big, but it _____ a garden.
 3 + We _____ French very well.
 4 - I _____ fast food.
 5 + She _____ a BMW.
 6 - I _____ computer games.
 7 - My father _____ housework.
 8 + He _____ economics at university.

Elementary level

Lesson 3

Present simple (?)

Жай осы шақтың ұраулы сөйлемі

Jobs

Мамандықтар

Family

Отбасы

Possessive 's

s әріпі арқылы жасалатын ілік септігі

Elementary level

Lesson 3

Jobs

Мамандықтар

actor – **ер актер**

actress – **әйел актер**

builder – **құрылышы**

doctor – **дәрігер**

engineer – **инженер**

footballer – **футболист**

hairdresser – **шаштараз**

housewife – **үй шаруансындағы әйел**

journalist – **журналист**

manager – **менеджер**

musician – **музыкант**

waiter – **ұл даяршы**

waitress – **қыз даяршы**

nurse – **медсестра**

lawyer – **заңгер**

pilot - **ұшқыш**

police officer – **полиция офицері**

politician - **саясаткер**

receptionist - **ресепшнист**

secretary - **хатшы**

shop assistant - **сатушы**

student – **оқушы**

policewoman – **әйел полиция**

policeman – **ер полиция**

Elementary level

Lesson 3

Jobs

Мамандықтар

Біреудің не жұмыс істейтінін сұрағанда:

What do + **бастауыш** + do?

What do you do? – Сен не жұмыс істейсің?

Бастауыш + to be етістігі + мамандық
I am a teacher. – Мен бір мұғаліммін.

What does + **бастауыш** + do?

What does he do? – Ол не жұмыс істейді?

Бастауыш + to be етістігі + мамандық
he is a teacher. – Ол бір мұғалім.

Бастауыш көпше формада
болған кезде немесе
I, you, we, they, you(сөндер)
Есімдіктерінен тұрған кезде

Бастауыш 3 жақ жекеше
формада болған кезде
немесе He, she, it
есімдіктерінен тұрған кезде

Elementary level

Lesson 3

Jobs

Мамандықтар

Біреудің қайда жұмыс істейтінін сұрағанда:

Where do + **бастауыш** + work?

Where do **you** work? – Сен қайда жұмыс істейсің?

Бастауыш + **work** + мекен-жай

I **work** in a school. – Мен бір мектепте жұмыс жасаймын.

Where does + **бастауыш** + work?

Where does **doctor** work? – Дәрігер қайда жұмыс жасайды?

Бастауыш + **works** + мекен-жай

Doctor **works** in hospital. – Дәрігер бальнициада жұмыс жасайды.

Бастауыш көпші формада болған кезде немесе I, you, we, they, you(сөндер) Есімдіктерінен тұрған кезде

Бастауыш 3 жақ жекеше формада болған кезде немесе He, she, it есімдіктерінен тұрған кезде

Elementary level

Lesson 3

Family

Отбасы

aunt – апай / нағашы апай

sister – әпке / қарындаң

uncle – ағай / нағашы ағай

father - әке

grandfather - ата

son - ұл

wife – әйел

husband - қүйеу

brother – аға / іні

cousin – апай / нағашы апайыңың немесе
ағай / нағашы ағайыңың ұлы

mother - ана

grandmother - әже

daughter – қыз

niece – аға / ініңің немесе әпке / қарындасыңың қызы

nephew - аға / ініңің немесе әпке / қарындасыңың ұлы

Elementary level

Lesson 3

Possessive 's

s ərіпі арқылы жасалатын ілік септігі

Ағылшын тілінде зат есімнің артына “ 's ” əріпін қосу арқылы зат есімнің ілік септігіндегі формасын жасайды:

My sister's book – менің қарындасымның кітабі
This is Jack's car – Мынау Джектің машинасы

Оның (қыз) - She's X

Оның (қыз) - her ✓

Elementary level

Lesson 3

Present simple (?)

Жай осы шақтың сұраулы сөйлемі

?

Ағылшын тілінде жай осы шақтың сұраулы сөйлемін жасағанда дұрыс сөйлемдегі бастауыштың алдына **do** немесе **does** сөздерін қосу арқылы жасайды. Және **do** сөзін бастауыш көпше формада болғанда немесе **I, you, we, they, you**(сөндер) есімдіктерінен тұрғанда қолданамыз, ал **does** сөзін бастауыш 3 жақ жекеше формада болғанда немесе **he, she, it** есімдіктерінен тұрғанда қолданамыз. Бір айта кетерлігі жай осы шақтың сұраулы сөйлемінде етістіктер бастауыштарға байланысты формаларын өзгертпейді.

I work. – **Мен жұмыс жасаймын.**

Do I work? – **Мен жұмыс жасаймын ба?**

Yes, you do / No, you do not.   **No, you don't.**

We live in a flat. – **Біз бір апартаменттер тұрамыз.**

Do we live in a flat? – **Біз бір апартаментте тұрамыз ба?**

Yes, we do / No, we do not.   **No, we don't.**

They like animals. – **Олар жануарларды жақсы көреді.**

Do they like animals? – **Олар жануарларды жақсы көреді ме?**

Yes, they do / No, they do not.   **No, they don't.**

Elementary level

Lesson 3

Present simple (?)

Жай осы шақтың сұраулы сөйлемі

?

Ағылшын тілінде жай осы шақтың сұраулы сөйлемін жасағанда дұрыс сөйлемдегі бастауыштың алдына **do** немесе **does** сөздерін қосу арқылы жасайды. Және **do** сөзін бастауыш көпше формада болғанда немесе **I, you, we, they, you**(сендер) есімдіктерінен тұрғанда қолданамыз, ал **does** сөзін бастауыш 3 жақ жекеше формада болғанда немесе **he, she, it** есімдіктерінен тұрғанда қолданамыз. Бір айта кетерлігі жай осы шақтың сұраулы сөйлемінде етістіктер бастауыштарға байланысты формаларын өзгертпейді.

You drink coffee every morning. – Сен күнде таңертең кофе ішесің,

Do you drink coffee every morning? – Сен күнде таңертең кофе ішесің бе?

My friends have children. – Менің достарымның балалары бар.

Do my friends have children? – Менің достарымның балалары бар ма?

Yes, they do / No, they do not.   No, they don't.

My friend has children. – Менің досымның балалары бар.

Does my friend have children? – Менің досымның балалары бар ма?

Yes, he does / No, he does not.   No, he doesn't.

Elementary level

Lesson 3

Present simple (?)

Жай осы шақтың сұраулы сөйлемі

?

Ағылшын тілінде жай осы шақтың сұраулы сөйлемін жасағанда дұрыс сөйлемдегі бастауыштың алдына **do** немесе **does** сөздерін қосу арқылы жасайды. Және **do** сөзін бастауыш көпше формада болғанда немесе **I, you, we, they, you**(сөндер) есімдіктерінен тұрғанда қолданамыз, ал **does** сөзін бастауыш 3 жақ жекеше формада болғанда немесе **he, she, it** есімдіктерінен тұрғанда қолданамыз. Бір айта кетерлігі жай осы шақтың сұраулы сөйлемінде етістіктер бастауыштарға байланысты формаларын өзгертпейді.

He lives in Almaty. – Ол Алматыда тұрады.

Does he live in Almaty? – Ол Алматыда тұрады ма?

Yes, he does / No, he does not.   **No, he doesn't**

She studies in school. – Ол мектепте оқиды.

Does she study in school. – Ол мектепте оқиды ма?

Yes, she does / No, she does not.   **No, she doesn't**

It works. – Ол жұмыс жасайды.

Does it work? – Ол жұмыс жасайды ма?

Yes, it does / No, it does not.   **No, it doesn't**

Elementary level

Lesson 3

Жай осы шаққа байланысты сұрақтық
сөздер арқылы қойылатын сұраулы
сөйлемдер

Сұрақты сөз + do/does + бастауыш + етістік

Where do you live? – Сен қайда тұрасың?

What does your sister do? – Сенің қарындасың не істейді?

What music do you like? – Сен қандай музканы ұнатассың?

When does Jane go to the gym? – Джейн қашан качалкаға барады?

How do you spell it? – Оны қалай қаріптеп оқисың?

Elementary level

Lesson 3

Жай осы шаққа байланысты сұрақтық
сөздер арқылы қойылатын бұрыс
сұраулы сөйлемдер

Сұрақты сөз + do/does + бастауыш + not + етістік

What music do you not like? – Сен қандай музканы үнатпайсын?

What music don't you like?

When does Jane not go to the gym? – Джейн қашан качалкаға бармайды?

When doesn't Jane go to the gym?

Why do your parents not live in Almaty? - Сенің ата-анаң неге Алматыда тұрмайды?

Why don't your parents live in Almaty?

Elementary level

Lesson 3

Жай осы шаққа байланысты сұрақтық сөздер арқылы қойылатын бастауышы жоқ сұраулы сөйлемдер

Сұрақтық сөз + **етістік / 3ЖЖБАЕ**

What music **plays** **at night in your house?**

Сенің үйінде түнде қандай музыка ойнайды?

Who **plays football** **every day?**

Кім күнде футбол ойнайды?

Elementary level

Lesson 3

Жай осы шаққа байланысты сұрақтық сөздер арқылы қойылатын бастауышы жоқ бұрыс сұраулы сөйлемдер

Сұрақтық сөз + do / does + not + етістік

Who does not eat meat? – Кім ет жемейді?
Who doesn't eat meat?

Who does not speak English? – Кім Ағылшынша сөйлемейді?
Who doesn't speak English?

Elementary level

Lesson 3

Present simple (?)

Жай осы шақтың ұраулы сөйлемі

Jobs

Мамандықтар

Family

Отбасы

Possessive 's

s әріпі арқылы жасалатын ілік септігі

Elementary level

Lesson 3

2B

Сөйлемді do немесе does сөздерімен толтырып

Do you have a car?

- 1 ____ you like Chinese food?
- 2 ____ your father cook?
- 3 ____ your mother work?
- 4 ____ you speak French?
- 5 ____ you play the piano?
- 6 ____ people in your country like animals?
- 7 ____ your teacher smoke?
- 8 ____ you study another language?

Сөздерді ретке келітіріп сұраулы сөйлем жаса

a you car have do ? *Do you have a car?*

- 1 drink you coffee do ?
- 2 your does brother work ?
- 3 work you where do ?
- 4 music she like what does ?
- 5 newspaper you what read do ?
- 6 the go you cinema do to ?
- 7 does father watch your on TV sport ?
- 8 mother glasses wear your does ?

2D

Қате сөзді сыйып таста

It's Kate's bag / bag's Kate.

- 1 Do you like Jane's cats / cat's Jane?
- 2 I drive my mother's car / my car's mother.
- 3 Amelia is my wife's sister / my sister's wife.
- 4 This is my flat's friend / my friend's flat.
- 5 A Who are you?
B I'm Daniel's brother / brother's Daniel.
- 6 He works for his father's company / his company's father.
- 7 She's the wife's policeman / the policeman's wife.
- 8 Don't do your sister's homework / your homework's sister!

Сөйлемді -is (to be емістігі), 's (s әріпі арқылы жасалатын ілік септігі), -s (зат есімнің көпше түрі), -s (he, she, it-ке байланысты емістікке қосылатын -s) әріптерімен толтырып. Немесе бос қалдырып көт.

My friend's father work *s* in Germany.

- 1 My brother ____ a lawyer. He ____ 24. He work ____ for BP.
- 2 He live ____ in Paris with his three children _____. He has two boy ____ and a girl.
- 3 My brother ____ wife ____ name is Pauline. She ____ a teacher.
- 4 Pauline ____ parent ____ live ____ in Paris too. My brother like ____ Pauline ____ mother but not her father.

Elementary level

Lesson 4

Common adjectives

Қарапайым сын есімдер

Adjectives

Сын есімдер

Daily routines

Күнделікті істейтін іс-әрекеттерге байланысты
етістіктер

Telling the time

Уақытты айту

New words about the frequency

Жиілікке байланысты жаңа сөздер

Adverbs of frequency

Жиілікті білдіретін үстеулер

Elementary level

Lesson 4

Common adjectives

Қарапайым сын есімдер

colors

black - қара
blue - көк
brown - қоңыр
green - жасыл
grey - сұры
orange - оранжевый
pink - қызғылт
red - қызыл
white - ақ
yellow - сары

common adjectives

bad - жаман
beautiful - сұлу
big - үлкен
dangerous - қауіпті
dirty - арам
easy - оңай
empty - бос
expensive - қымбат
fast - жылдам
high - биік
old - ескі
rich - бай
wet - дымқыл

good - жақсы
ugly - ұсқынсыз
small - кішкентай
safe - қауіпсіз
clean - таза
difficult - қыын
full - толы
cheap - арзан
slow - ақырын
low - төмен
new - жаңа
poor - кедей
dry - құрғақ

Elementary level

Lesson 4

Common adjectives

Қарапайым сын есімдер

common adjectives

fair - әділетті

fat - толық

long - ұзын

old - кәрі

tall – ұзын (адамның бойы)

dark – әділетісіз / қараңғы

thin - арық

short - қысқа

young - жас

short - аласа

Ағылшын тілінде **quite** сөзі біраз / шамалы деген мағынаны білдіреді, **very** сөзі өте деген мағынаны білдіреді, және осы екі сөзде сын есімдермен бірге қолданылады:

quite tall – біраз биік

very tall – өте биік

quite long – біраз ұзын

very long – өте ұзын

not **quite** tall – онша биік емес

not **very** tall – өте биік емес

Elementary level

Lesson 4

Adjectives

Сын есімдер

of сөзі Ағылшын тілінде екі зат есімнің арасында қолданылып, бір заттың екінші затқа тәуелді екендегін білдіреді:

зат есім + **of** + зат есім

door   **of**   my room – менің бөлмемнің есігі

window   **of**   the house – үйдің терезесі

Ағылшын тілінде сын есімдерді зат есімдердің алдында қолданады:

It's a **big** house. – Ол бір үлкен үй.

They are **pretty** flowers. – Олар әдемі گүлдер.

Elementary level

Lesson 4

Daily routine

Күнделікті істейтін іс-әрекеттерге байланысты етістіктер

Фразалық етістіктер: Ағылшын тілінде кейбір етістіктер мен сөздер, немесе қомекші сөздер бірігіп айтылған кезде, тіркестегі етістіктің мағынасына мұлдем сәйкес емес мағына беруі мүмкін, осында тіркестерді Ағылшын тілінде фразалық етістіктер деп айтайды.

get up – үйқыдан тұру, wake up – үйқыдан тұру, have shower – душ қабылдау,
get dressed – киініп алу, go to bed - үйіқтау

Ағылшын тілінде get to сөзі бір жерге жету деген мағынаны білдіреді, оны кейбір сөздермен тікелей қолдануымызға болады:

Get to work – жұмысқа жету, get to school – мектепке жету

Және оны кейбір сөздермен бірге қолданғанда to сөзін алып тастаныз:

Get home – үйге жету

Ал кейбір сөздермен қолданған кезде the сөзін қосып айтамыз:

get to the beach – жағажайға жету, get to the gym – качалкаға жету ,
get to the cinema – кинотеатрға жету,

Elementary level

Lesson 4

Daily routine

Күнделікті істейтін іс-әрекеттерге
байланысты етістіктер

Go to сөзі Ағылшын тілінде бару деген мағынаны білдіреді, оны кейбір сөздермен тікелей қолдануға болады:

go to work – жұмысқа бару, go to university – университетке бару,

go to school – мектепке бару go to Italian class – Италианша сабақа бару

Ал кейбір сөздермен қолданылған кезде “to” сөзін алып тастаймыз:

go home – үйге бару, go shopping – шоппингке бару

Және де go to сөзін кейбір сөздермен қолданған кезде “the” сөзін қосып айтамыз:

go to the gym – качалкаға бару, go to the cinema – кинотеатрға бару

go to the theatre – театрға бару, go to the beach – жағажайға бару

Elementary level

Lesson 4

Daily routine

Құнделікті істейтін іс-әрекеттерге байланысты етістіктер

finish work – жұмысты аяқтау

start work – жұмысты бастау

have coffee- кофе ішу

have breakfast – таңғы ас ішу

have lunch – түскі ас ішу

have dinner – кешкі ас ішу

sleep – үйіқтау

watch TV – телевизор қарау

take – бір нәрсені өзімен алып алу

take the umbrella – қол шатырды алып алу

do homework – үй тапсырмасын жасау

make dinner – кешкі ас дайындау

Оңай шатастырлатын етістіктер:

sleep – үйіқтау,

go to bed – үйіқтау

get up – үйқыдан тұру,

wake up – үйқыдан тұру

do – жасау / істеу (абстрактылы заттар)

make – жасау / істеу (физикалық заттар)

do housework – үй шаруасын жасау

make dinner – кешкі ас дайындау

Elementary level

Lesson 4

Daily routine

Күнделікті істейтін іс-әрекеттерге
байланысты етістіктер

minute – минут

hour – сағат

second – секунд

Бір іс-әрекетті белгілі бір уақыт бойына жасау деп айту үшін тәмендегі формуланы қолданамыз:

Етістік + **for** + уақыттың мөлшерін білдіретін сөздер

sleep **for** 8 hours – сегіз сағат ұйықтау

run **for** an hour – бір сағат бойы жүгіру

Етістіктің артына **late** сөзі қосылып айтылса, бір нәрсені кеш жасау деген мағынаны білдіреді, ал **early** сөзі қосылып айтылса, бір нәрсені ерте жасау деген мағынаны білдіреді.

go to bed **late** – кеш жату

get up **early** – ерте тұру

Elementary level

Lesson 4

Telling the time

Уақытты айту

Ағылшын тілінде уақытты сұрау:

What time is it? – Сағат неше болды?

Ал оған жауап бергенде тәмендегі формулаларды қолданамыз:

It's + уақыт

1) Ровный уақыттарды айтқанда тәмендегі формулаларды қолданамыз:

It's + сағат + o'clock

It's five o'clock – Сағат 5 болды.

It's twelve o'clock – Сағат 12 болды.

2) Ровный уақыт емес жағдайлар

1) Минуттық уақыт 30ға дейін болған кезде:

It's + минут уақыты + past + сағаттық уақыт

It's five past ten - Сағат 10:05

It's fourteen past eight - Сағат 08:14

It's twenty-five past eleven - Сағат 11:25

Elementary level

Lesson 4

Telling the time

Уақытты айту

2) Ровный уақыт емес жағдайлар

1) Минуттық уақыт 30ға дейін болған кезде:

It's + минут уақыты + past + сағаттық уақыт

It's five past ten - Сағат 10:05

It's fourteen past eight - Сағат 08:14

It's twenty-five past eleven - Сағат 11:25

Ескеретін жағдай:

Минут уақыты 15 және 30 болған кезде, 15ті - quarter деп, және 30ды - half деп айтудың мүзгі болады:

Сағат 08:15 – It's quarter past eight

Сағат 21:15 – It's quarter past twenty-one

Сағат 12:30 – It's half past twelve

Сағат 17:30 – It's half past seventeen

Elementary level

Lesson 4

Telling the time

Уақытты айту

2) Ровный уақыт емес жағдайлар

2) Минуттық уақыт 30дан кейін болған кезде:

It's + келесі сағатқа дейінгі минут + to + келесі сағаттық уақыт

It's five

to

ten

- Сағат 09:55

It's fourteen

to

eight

- Сағат 07:46

It's twenty-five

to

eleven

- Сағат 10:35

Ескеретін жағдай:

Келесі сағатқа дейінгі минут 15 болған кезде, 15ті - quarter деп айтуымызға болады:

Сағат 07:45 – It's quarter to eight

Сағат 20:45 – It's quarter to twenty-one

Elementary level

Lesson 4

Telling the time

Уақытты айтту

Ағылшын тілінде іс-әрекетті уақытқа байланысты айтқан кезде **at** сөзін қолданамыз:

They get up **at** half past eleven. – Олар сағат 11:30да үйқыдан тұрады.

I have breakfast **at** eight o'clock. – Мен таңғы асты сағат 8де ішемін.

We go to university **at** quarter to nine. – Біз сағат 8:45те Университетке барамын.

Elementary level

Lesson 4

New words about the frequency

Жиілікке байланысты жаңа сөздер

every day – **күнде**

every month – **ай сайын**

once a day – **күніне бір рет**

once a month – **айына бір рет**

twice a day – **күніне екі рет**

twice a month – **айына екі рет**

three times a day – **күніне үш рет**

three times a month – **айына үш рет**

Ары қарай рет санын арттыру үшін просто three деген санды басқа сандармен алмастырып айтамыз:

four times a day – **күніне төрт рет**

four times a month – **айына төрт рет**

every week – **апта сайын**

every year – **жыл сайын**

once a week – **аптасына бір рет**

once a year – **жылына бір рет**

twice a week – **аптасына екі рет**

twice a year – **жылына екі рет**

three times a week – **аптасына үш рет**

three times a year – **жылына үш рет**

four times a week – **аптасына төрт рет**

four times a year – **жылына төрт рет**

Және бұл жиілікті білдіретін сөздерді сөйлемде етістіктердің артынан қолданамыз:

I play basketball **four times a year**. – Мен жылына төрт рет баскетбол ойнаймын.

Elementary level

Lesson 4

Adverbs of frequency

Жиілікті білдіретін үстеулер

Ағылшын тіліде біреуден бір нәрсе қаншалықты жиі жасайтынын сұрағанда тәмендегі формуланы қолданамыз:

How often + do/does + бастауыш + етістік?

How often   do   you   play basketball? – Сен баскетболды қаншалықты жиі ойнайсың?

always – әрдайым

usually – әдетте

sometimes – кейде

never – ешқашан

often – жиі

hardly ever – өте сирек

Және оларды қолданған кезде жай осы шақта етістіктердің алдында айтамыз:

I **always** have breakfast. – Мен әрдайым таңғы ас ішемін.

They **usually** finish work at 5:00. – Олар әдетті жұмысты сағат 5те аяқтайды.

She **sometimes** watches TV in the evening. – Ол кейде кешке телевизор қарайды.

She **never** eats meat. – Ол ешқашан ет жемейді.

He **often** plays basketball. – Ол жиі баскетбол ойнайды.

I **hardly ever** smoke. – Мен өте сирек темекі шегемін.

Never және hardly ever сөздерін тек дұрыс сөйлемде қолданамыз.

I don't **never** play basketball.

Elementary level

Lesson 4

Common adjectives

Қарапайым сын есімдер

Adjectives

Сын есімдер

Daily routines

Күнделікті істейтін іс-әрекеттерге байланысты
етістіктер

Telling the time

Уақытты айту

New words about the frequency

Жиілікке байланысты жаңа сөздер

Adverbs of frequency

Жиілікті білдіретін үстеулер

Elementary level

Lesson 4

3A Сөйлемдегі сын есімдердің астын сыйыңыз

a

She's a beautiful actress.

- 1 Hi. I'm Carla. Nice to meet you.
- 2 Do you like Japanese food?
- 3 It's an international school.
- 4 They're a typical British family.
- 5 My father makes fantastic pasta.
- 6 Do you work with other people?
- 7 I'm a professional footballer.
- 8 We're good friends.

3B үақыттарды сағаттармен сәйкетендеріңіз

It's quarter to six.

- 1 It's five past two.
- 2 It's quarter past four.
- 3 It's ten to three.
- 4 It's twenty-five to five.
- 5 It's seven o'clock.
- 6 It's twenty past one.
- 7 It's half past eight.

—g

Боялған сөздер дұрыс жазылған ба? Дұрыс болмаса дұрыс тап жазыңыз (ретін дұрыстаңыз)

b

She has hair red.

She has red hair.

- 1 Do you like fast cars?
- 2 They're French girls.
- 3 I have a family big.
- 4 He's an English actor.
- 5 They're news boots.
- 6 It's a flat expensive.

_____

_____

_____

_____

_____

3C Жиілікті білдіретін үстеулермен сөйлемді толтырыңыз

a

never always hardly ever sometimes usually

They never drive – they don't have a car.

- 1 I   drink champagne – only at Christmas.
- 2 She   eats meat. She's a vegetarian.
- 3 He doesn't have a watch so he's   late.
- 4 We   get up at 7.30, except at weekends.
- 5 I don't do a lot of exercise but I   go swimming.

сөздерді ретке келтіріп, сөйлем құраңыз

b

always she at six up gets She always gets up at six.

1 for late always I am class

2 meet ever hardly we

3 what work you usually time do finish ?

4 morning in the hungry I am never

5 often I read don't the newspaper

6 restaurants sometimes expensive to go we

7 wine good usually very is this

Elementary level

Lesson 5

Common verbs

Қарапайым етістіктер

The date

Күндерді айту

Prepositions of time

in, on, at көмекші сөздерін уақытқа байланысты
қолдану

Can / can't

Can / can't сөздері

Like + verb + ing

Тұйық етістіктер

Elementary level

Lesson 5

Common verbs

Қарапайым етістіктер

buy a newspaper – бір газет сатып алу

call a taxi – бір такси шақырту

call a friend – бір досқа звондау

come to school – мектепке келу

come here! – осында кел!

dance the tango – танго билеу

draw a picture – бір сурет салу

find some money – біраз ақша тауып алу

give someone a present – біреуге бір силық беру

hear a noise – бір шум есту

help someone – біреуге көмектесу

look for the keys – кілттерді іздеу

meet a friend – бір доспен кездесу

paint a picture – бір суретті бояу

play chess – шахмат ойнау

ride a bike – бір велосипед тебу

run a race – бір жүгіру жарысында жүгіру

sing a song – бір ән айту

swim – жүзу

watch a film – бір фильм қарау

take photo – суретке түсіру

take umbrella – қолшатыр алып алу

talk to a friend – бір доспен сөйлесу

tell somebody a secret – біреуге бір секрет айту

travel by plane – самолетпен саяхаттау

turn on the TV – телевизорды қосу

turn off the TV – телевизорды өшіру

use a computer – бір компьютерді қолдану

wait for a bus – бір автобусты күту

walk to school – мектепке жаяу бару

walk home – үйге жаяу бару

Elementary level

Lesson 5

The date Күндерді айту

first – 1ші	second – 2ші	third – 3ші	fourth – 4ші
fifth – 5ші	sixth – 6шы	seventh – 7ші	eighth – 8ші
ninth – 9шы	tenth – 10шы	eleventh – 11ші	twelfth – 12ші
thirteenth – 13ші	fourteenth – 14ші	fifteenth – 15ші	sixteenth – 16шы
seventeenth – 17ші	eighteenth – 18ші	nineteenth – 19шы	twentieth – 20шы

20 дан ары қарай ондық бүтін сан есімдердің артына бірлік реттік сан есімдерді қосып айта береміз:

twenty-first – 21ші	twenty-second – 22ші	twenty-third – 23ші	twenty-fourth – 24ші
twenty-fifth – 25ші	twenty-sixth – 26шы	twenty-seventh – 27ші	twenty-eighth – 28ші
twenty-ninth – 29шы	thirtieth – 30шы	thirty-first – 31ші	thirty-second - 32ші ...

Енді арасындағы сандардың бәрін айтпайқ қойсак да түсінікті деп ойлаймын, сондықтан тек ондық бүтін реттік сандарды үйренетін боламыз

fortieth – 40шы	fiftieth – 50ші	sixtieth – 60шы	seventieth – 70ші
eightieth – 80ші	ninetieth – 90ші	one hundredth – 100ші	

Elementary level

Lesson 5

The date
Күндерді айту

January – Қаңтар

March – Наурыз

May – Мамыр

July – Шілде

September – Қыркүйек

November – Қараша

spring – көктем

autumn – күз

New year – Жаңа жыл

February – Ақпан

April – Сәуір

June – Маусым

August – Тамыз

October – Қазан

December – Желтоқсан

summer – жаз

winter – қыс

Christmas - Рождество

Ағылшын тілінде нақты датаны айту үшін төмендегі формуланы қолданамыз:

реттік сан есім + of + айдың аты

first

of January

- Қантарды бірі

twenty-third

of September

- Қыркүйектің жиырма үші

Elementary level

Lesson 5

Propositions of time

in, on, at көмекші сөздерін уақытқа
байланысты қолдану

Ағылшын тілінде жылды айтқанда төрт цифрдың алдығы екеуін бір бөлек, соңғы екеуін бір бөлек айтуға болады:

1998 – nineteen ninety-eight

2012 – twenty twelve

Ағылшын тілінде in көмекші сөзін біз morning, evening, afternoon сөздерімен, айлармен, маусымдармен және жылдармен бірге қолданамыз:

in morning – таңертеңде

in evening – кеште

in September – Қыркүйек айында

in 2011 – 2011 жылда

Elementary level

Lesson 5

Propositions of time

in, on, at көмекші сөздерін уақытқа
байланысты қолдану

Және де он көмекші сөзі аптаның күндерімен, нақты даталармен және нақты бір ерекше күндердің атауларымен бірге қолданылады:

on Monday – дүйсөнбіде

on second of January – Қаңтардың екісінде

on my birthday – менің туған күнімде

on Monday morning – дүйсөнбі күні таңертенде

Ал at көмекші сөзін сағаттың уақытымен, мереке күндердің атауларымен және midday, midnight, lunchtime, dinner time, breakfast time, night, the weekend сөздерімен бірге қолданалады:

at New year – Жаңа жылда

at two o'clock – сағат екіде

at midday – түстө

at lunchtime – обед уақытында

at night - түнде

Elementary level

Lesson 5

Can / can't

Can / can't сөздері

Can сөзін бір іс-әрекетті істей алғанда, немесе бір іс-әрекетті істеуге рұқсатың бар болғанда қолданамыз, ол көмекші етістіктің (do/does) бір түрі және ол барлық есімдіктермен бірдей формада қолданылады:

Бастауыш + can + етістік

You can park
He can play basketball.
We can come to dinner

here – осы жер / осы жерде

here. – Саған осы жерге машина парковать етуге болады.
– Ол баскетбол ойнай алады.
tonight. – Біз бұгін түнде кешкі асқа келе аламыз.

can + Бастауыш + етістік

Can you park
Can he play basketball?
Can you come to dinner

here? – Саған бұл жерге машина парковать етуге болады ма?
– Ол баскетбол ойнай алады ма?
tonight? – Сендер бұгін түнде кешкі асқа келе аласындар ма?

Elementary level

Lesson 5

Can / can't

Can / can't сөздері

Can сөзін бір әрекетті істей алғанда, немесе бір әрекетті істеуге рұқсатың бар болғанда қолданамыз, ол көмекші етістіктің (do/does) бір түрі және ол барлық есімдіктермен бірдей формада қолданылады:

?

can + Бастауыш + етістік

Can you park here? – Саған бұл жерге машина парковать етуге болады ма?

Yes, I can / No, I cannot. No, I can't.

Can he come to dinner tonight? – Ол бүгін тұнде кешкі асқа келе алады ма?

Yes, he can / No, he cannot. No, he can't.

Can we have lunch outside? – Біз тұскі асты сырттан іше аламыз ба?

Yes, we can / No, we cannot. No, we can't.

Elementary level

Lesson 5

Can / can't
Can / can't сөздері

Can сөзін бір әрекетті істей алғанда, немесе бір әрекетті істеуге рұқсатың бар болғанда қолданамыз, ол көмекші етістіктің (do/does) бір түрі және ол барлық есімдіктермен бірдей формада қолданылады:

Бастауыш + cannot + етістік

You cannot park here. – Саған осында парковать етуге болмайды.
You can't park here.

He cannot play basketball. – Ол баскетбол ойнай алмайды.
He can't play basketball.

We cannot come to dinner tonight. – Біз бүгін тұнде кешкі асқа келе алмаймыз.
We can't come to dinner tonight.

Elementary level

Lesson 5

Сән сөзіне байланысты сұрақтық сөздер
арқылы қойылатын сұраулы сөйлемдер

Сұрақтық сөз + can + бастауыш + етістік

What can you do? – Сен не істей алсың?

Where can I park? – Маған қай жерге парковать етуге болады?

How fast can you run? – Сен қаншалықты тез жүгіре алсың?

Elementary level

Lesson 5

Сән сөзіне байланысты сұрақтық сөздер
арқылы қойылатын бұрыс сұраулы
сөйлемдер

Сұрақтық сөз + can + бастауыш + not + етістік

What can you do? – Сен не істей алмайсың?
What can't you do?

Where can I not park? – Маған қай жерге парковать
етуге болмайды?
Where can't I park?

Why can you not run? – Неге сен жүгіре алмайсың?
Why can't you run?

Elementary level

Lesson 5

Сап сөзіне байланысты сұрақтық сөздер
арқылы қойылатын бастауышы жоқ
сұраулы сөйлемдер

Сұрақтық сөз + **can** + **еңістік**

Who **can** **play the piano?** – Кім пианино ойнай алады?

Who **can** **speak Chinese?** – Кім қытайша сөйлей алады?

What **can** **make you happy?** - Не нәрсе сені көнілді қыла алады?

make **somebody** happy – біреуді көнілді қылу

make **my brother** happy – інімді көнілді қылу

Elementary level

Lesson 5

Сап сөзіне байланысты сұрақтық сөздер
арқылы қойылатын бастауышы жоқ
бұрыс сұраулы сөйлемдер

Сұрақтық сөз + cannot + етістік

Who cannot play the piano? – Кім пианино ойнай алмайды?

Who cannot speak Chinese? – Кім қытайша сөйлей алмайды?

What cannot make you happy? - Не нәрсе сені көнілді қыла алмайды?

Elementary level

Lesson 5

Like + verb + ing
Тұйық етістіктер

Ағылшын тілінде етістіктердің тұйық етістік формасын етісіктердің артына “ing” жалғауын қосу арқылы жасайды:

“ing” жалғауын қосудың ережелері:

1) Көпшілік етістіктерге “ing” жалғауын бірден жалғай салуға болады:

Read – reading; fly – flying;

2) Егерде етістік е әріпімен аяқталатын болса, етістік соңындағы е әріпін алып тастанап, оның артына “ing” жалғауын жалғаймыз:

Cycle – cycling;

3) Егерде етістік дауысты әріп + дауыссыз әріп болып аяқталатын болса, онда сол соңғы дауыссыз әріпті тағы бір рет жазып, оның артына “ing” жалғауын қосамыз:

Swim – swimming;

Elementary level

Lesson 5

Like + verb + ing
Тұйық етістіктер

Ағылшын тілінде love, like және hate сынды сөздерден кейін біз етістіктердің тұйық етістік формасын қолданамыз:

love – сүю

like – жақсы көру

hate – жек көру

I like walking in the mountains. – Мен тауларда жүргенді ұнатаамын.

I love cooking. – Мен тاماқ пісіргенді сүйемін.

I don't like studying. – Мен сабақ оқығанды жақсы көрмеймін.

What do you like doing at the weekend? – Сен сенбі және жексенбі күндерде не істегенді ұнатасың?

I hate driving at night. – Мен түнде машина айдағанды жек көремін.

Elementary level

Lesson 5

Common verbs

Қарапайым етістіктер

The date

Күндерді айту

Propositions of time

in, on, at көмекші сөздерін уақытқа байланысты
қолдану

Can / can't

Can / can't сөздері

Like + verb + ing

Тұйық етістіктер

Elementary level

Lesson 5

3D

a *in, on, at* сөздерімен толтыр

on July 9th
 1 _____ 6.30
 2 _____ the evening
 3 _____ the weekend
 4 _____ the 1st of January
 5 _____ the winter
 6 _____ 2005
 7 _____ lunchtime
 8 _____ September
 9 _____ night
 10 _____ Thursday morning
 11 _____ Easter
 12 _____ Saturday

b *төмендегі сөздерді *in, on, at* сөздерімен бірге қолданып сөйлемдегі бос орындарды толтыр*

five o'clock July 4th Christmas Sundays
 the summer midnight the afternoon nine o'clock

In the UK people usually start work *at nine o'clock*.

1 On December 31st many people drink champagne _____.
 2 In the USA they celebrate Independence Day _____.
 3 Many people all over the world give presents _____.
 4 In Italy it's usually very hot _____.
 5 In many countries shops are closed _____.
 6 In Spain many people have a siesta _____.
 7 Traditionally, British people have a cup of tea _____.

Study Link MultiROM www.oup.com/elt/englishfile/elementary

127

4A

a *can/can't* сөздерімен толтыр

I can sing but I *can't* dance.
 1 We _____ play tennis on Saturday. I'm free.
 2 A _____ I smoke here?
     B No, it's a no-smoking restaurant.
 3 I'm sorry. I _____ remember your name.
 4 I _____ speak French but not German.
 5 _____ you help me? This case is very heavy.
 6 I _____ see you tonight. I'm very busy.
 7 Sorry? I _____ hear you.
 8 Look! We _____ buy some milk in that shop.

4B *төмендегі емістіктердің түркіемін емістік формасын жазыңыз*

write run talk play have sit get
 cook make swim study phone

work working	live living	shop shopping
	writing	

b *белгілерге қарап, *can/can't* сөздерімен толтыр*

camp drive have pay smoke park take use

1 You *can't* park here. 4 _____ here.
 2 _____ a coffee here. 5 _____ in this street.
 3 _____ here. 6 _____ with a credit card.
 7 _____ photographs. 8 _____ mobiles here.

б *оң жақтағы сөздермен емістік жасап барып, *love, not like, like, hate* бірге қосып жаши*

He loves playing chess.

1 _____
 2 _____
 3 _____
 4 _____
 5 _____
 6 _____
 7 _____

Matt's likes and dislikes

  chess, TV
 photos, the cinema
 exercise, the radio
 housework, fast food

Elementary level

Lesson 6

love

Махаббатқа байланысты жаңа сөздер

music

Музкаға байланысты жаңа сөздер

Profession formation

Зат есімдер және етістіктерден мамандыққа
байланысты сөздер жасау

Object pronouns

Есімдіктердің етісітіктермен бірге қолданылуы

Possessive pronouns

Тәуелдік септігіндегі есімдіктер

Past simple (Be verb)

To be етістігіне байланысты өткен шақ

fall in love with somebody – біреуге ғашық болу

get angry – ашулану

leave somebody – біреуден кетіп қалу

go out together – бірге сыртқа серуендеуге шығу

get married – үйлену

come back to somebody – біреуге қайтып оралу

forget somebody – біреуді ұмыту

Elementary level

Lesson 6

music

Музкаға байланысты жаңа сөздер

jazz – **джаз**

classic music – **классикалық музыка**

opera – **опера**

pop music – **поп музыка**

dancing music – **битеуге арналған музыка**

rock – **рок музыка**

Ағылшын тілінде біреуден қандай музканы тыңдайсың деп сұрау үшін тәмендегі формуланы қолданамыз:

What kind of music + do/does + **бастауыш** + listen to?

What kind of music   do   you   listen to? – Сен қандай музыка тыңдайсың?

Оған жауап бергенде тәмендегі формуланы қолданамыз:

Бастауыш + **listen to** + музканың типі

I   listen to   rock.   - Мен рок музыкасын тыңдаймын.

Elementary level

Lesson 6

Profession formation

Зат есімдер және етістіктерден мамандыққа байланысты сөздер жасау

Ағылшын тілінде кейбір зат есімдер және етістіктерді түбір сөз ретінде алып, сол сөздерге байланысты мамандықтың атауларын жасауымызға болады.

Етістіктер:

paint – **бояу**
act – **роль ойнау**
write – **жазу**
compose – **музыка жазу**
lead – **жол бастау**
sail – **теңізге саяхатқа шығу**

painter – **суретші**
actor – **актер**
writer – **жазушы**
composer – **композитор**
leader – **көш басшы**
sailor – **матрос**

Зат есім

art – **өнер**
science – **ғылым**
music – **музыка**
piano – **пианино**
politic – **саясат**

artist – **артист**
scientist – **ғалым**
musician – **музыкант**
pianist – **пианист**
politician – **саясаткер**

Бір ескерте кетерлігі, бұл жерде бір универсалді ереже жоқ, сондықтан, осы сөздерді міндетті түрде жаттап алуымыз керек.

Elementary level

Lesson 6

Object pronouns

Есімдіктердің етістіктермен бірге қолданылуы

Ағылшын тілінде біреу біреуге ғашық болып жүр дегенді айтқанда төмендегі формуланы қолданамыз:

Бастауыш + to be етістігі + in love with + адамның аты

She is in love with Erbol. - Ол Ерболға ғашық болып жүр.

With сөзі Ағылшын тілінде көмектес септігін жасаушы сөз:

I play basketball with my friends every day. – Мен достарыммен күнде баскетбол ойнаймын.

About сөзі Ағылшын тілінде бір зат туралы деген мағына береді:

Let's talk about history – Давай тарих жайлы сөйлесейік.

Phone сөзі Ағылшын тілінде зат есім болған кезде телефон деген мағынаны береді, ал етістік болған кезде звондау деген мағынаны береді.

Ағылшын тілінде whose сөзі кімнің недеген мағынаны беретін сұрақтық сөз. Оны қолданғанда төмендегі формуланы қолданамыз:

Whose + зат есім + to be етістік + айтылған зат есімді алмастыруға болатын есімдік / сілтеу есімдік

Whose	book	is	this?	– Мынау кімнің кітаби?
Whose	horses	are	they?	– Олар кімнің аттары?

Elementary level

Lesson 6

Object pronouns

Есімдіктердің етістіктермен бірге
қолданылуы

Ағылшын тілінде есімдіктер етістіктермен немесе көмекші сөздермен бірге қолданылған кезде өздерінің формаларын өзгерtedі:

Көмекші сөздері: in, on, at, from, to, for, near, with, about және т.б..

I – me

they – them

you (сендер) – you

she – her

we – us

you – you

he – him

it – it

Wait for me! – Мені күт!

I love you. – Мен сені сүйемін.

She isn't in love with him. – Ол оған қашық болып жүрген жоқ.

He likes her. – Ол оны жақсы көреді.

I don't like it. – Мен оны ұнатпаймын.

Can you help us? – Сен бізге көмектесе аласың ба?

See you tomorrow. – Ертең көріскеңше.

Phone them this evening! – Оларға бүгін кеште звонда!

Elementary level

Lesson 6

Possessive pronouns

Тәуелдік септігіндегі есімдіктер

Ағылшын тілінде әр есімдікдің өзіне сәйкес тәуелдік септігіндегі формасы болады:

I – **mine** - менікі

we – **ours** - біздікі

he – **his** - оныкі

it - ----

you – **yours** – сенікі / сендердікі

they – **theirs** - олардікі

she – **hers** - оныкі

Және олар арқылы ілік септігіндегі зат есім / есімдік + зат есімнен тұратын сөз тіркестерін алмастыруымызға болады:

This is **my car**. – Мынау менің машинам.

This is **your car**. – Мынау сенің машинаң.

This is **his car**. – Мынау оның машинасы.

This is **her car**. – Мынау оның машинасы.

This is **our car**. – Мынау біздің машинамыз.

This is **their car**. – Мынау олардың машинасы.

This is **mine**. – Мынау менікі.

This is **yours**. – Мынау сенікі.

This is **his**. – Мынау оныкі.

This is **hers** – Мынау оныкі.

This is **ours**. – Мынау біздікі.

This is **theirs** – Мынау олардікі.

Elementary level

Lesson 6

Past simple (Be verb)

To be етістігіне байланысты өткен шақ

To be етістігінің өткен шақ формасын осыған дейінгі үйренген барлық to be етістігін қолдануға тиіс жағдайлардың өткен шағында қолданамыз, және оның жасалу жолы сөйлемдегі to be етістіктерін өздеріне сәйкес өткен шақ формаларымен ауыстыру:

am және **is** – **was**;
are – **were**;

I **am** a teacher. – Мен бір мұғаліммін.

I **was** a teacher. – Мен бір мұғалім болғанмын.

You **are** at school. - Сен мектептесің.

You **were** at school yesterday. – Сен кеше мектепте болдың.

He **is** at home. – Ол үйде.

He **was** at home last night. – Ол кеше тұнде үйде болды.

Elementary level

Lesson 6

Past simple (Be verb)

To be етістігіне байланысты өткен шақ

It **is** hot. – Ая-райы ыстық.

It **was** hot last week. – Өткен аптада ая-райы ыстық болды.

We **are** at work. – Біз жұмыстамыз.

We **were** at work. – Біз жұмыста болдық.

You **are** in a hurry. – Сен асығыссың.

You **were** in a hurry. – Сен асығыс болдың.

They **are** in Canada. – Олар Канадада.

They **were** in Canada. – Олар Канадада болды.

Elementary level

Lesson 6

Past simple (Be verb)

To be етістігіне байланысты өткен шақ

I **am not** a teacher. – Мен бір мұғалім емеспін.

I **was not** a teacher. – Мен бір мұғалім болған емеспін.

I **wasn't** a teacher.

You **are not** at school. – Сен мектепте емессің.

You **were not** at school yesterday. – Сен кеше мектепте болмадың.

You **weren't** at school yesterday

He **isn't** at home. – Ол үйде емес.

He **was not** at home last night. – Ол кеше тұнде үйде болмады.

He **wasn't** at home last night.

Elementary level

Lesson 6

Past simple (Be verb)

То бе етістігіне байланысты өткен шақ

?

Are you late? – Сен кешіктің бе?

Were you late? – Сен кешіккен бе едің?

Is she a singer? – Ол бір әнші ме?

Was she a singer? – Ол бір әнші болып пе еді?

Are they in Mexico? – Олар Мексикада ма?

Were they in Mexico last week? – Олар өткен аптада Мексикада болып пе еді?

Өткен шаққа байланысты қолдануға болатын уақыттық үстеулер:

this morning – бүгін таңертең / бүгін таңертенде,

last night – өткен түн / өткен түнде,

last month – өткен ай / өткен айда,

yesterday – кеше / кешеде,

last week – өткен апта / өткен аптада,

last year – өткен жыл / өткен жылда,

Elementary level

Lesson 6

Past simple (Be verb)

To be етістігіне байланысты өткен шақ

?

Were you late? – Сен кешіккен бе едің?

Yes, I was / No, I was not. No, I wasn't.

Was she a singer? – Ол бір әнші болып пе еді?

Yes, she was / No, she was not. No, she wasn't.

Were they in Mexico last week? – Олар өткен аптада Мексикада болып пе еді?

Yes, they were / No, they were not. No, they weren't.

Elementary level

Lesson 6

То бе етістігінің өткен шақ формасына
байланысты сұрақтың сөздер арқылы
жасалатын сұраулы сөйлемдер

Ағылшын тілінде туылу дегенді “was/were + born” сөзі арқылы айтады, яғни born сөзін to be етістің өткен шақ формасымен бірге қолданамыз, бұл алдындағы үйренген біреудің қай жақтан келгенін айтқанда қолданатын to be етістігі + from сөзінің формасымен ұқсап қалады.

I was born in Kazakhstan. – Мен Қазақстанда туылдым.

Сұрақтық сөз + was/were + бастауыш

– Ол қалай болды?

Where were they yesterday? – Олар кеше қайда болып еді?

Who was your father? – Сенің папан кім болып еді?

Where **was** **he** **born?** - Оң кайда туылған?

Elementary level

Lesson 6

То бе етістігінің өткен шақ формасына
байланысты сұрақтың сөздер арқылы
жасалатын бұрыс сұраулы сөйлемдер

Сұрақтық сөз + was/were + not + бастауыш

Who was not a teacher? – Кім бір мұғалім болған емес?

Who wasn't a teacher?

Who was not in school on Monday? – Кім дүйсенбі күні мектепте
болған жоқ?

Who wasn't in school on Monday?

Elementary level

Lesson 6

love

Махаббатқа байланысты жаңа сөздер

music

Музкаға байланысты жаңа сөздер

Profession formation

Зат есімдер және етістіктерден мамандыққа
байланысты сөздер жасау

Object pronouns

Есімдіктердің етісітіктермен бірге қолданылуы

Possessive pronouns

Тәуелдік септігіндегі есімдіктер

Past simple (Be verb)

То be етістігіне байланысты өткен шақ

Elementary level

Lesson 6

4C Сөйлемдерді етістіктермен бірге a қолданылатын есімдіктермен толтыр

I love you.

- 1 He's in love with _____ but she doesn't love _____.
- 2 It's a good film. Do you want to see _____?
- 3 You speak very quickly. I can't understand _____.
- 4 We have a problem. Can you help _____?
- 5 I try to talk to _____ but she doesn't listen to _____.
- 6 They're nice people. Do you know _____?

4D бос орындарды тәуелдік септігіндеңі есімдіктермен толтыр

a

- 1 It's mine.
- 2 It's _____.
- 3 It's _____.
- 4 It's _____.
- 5 It's _____.
- 6 Is it _____?

e

Study Link MultiROM www.oup.com/elt/englishfile/elementary

129

5A сөйлемді жай осы шақтан өткен a шаққа ауыстырып жаз

Present simple

I'm tired.

- 1 Today is Sunday.
- 2 Where are you now?
- 3 We are in Munich today.
- 4 I'm in Italy this month.
- 5 My father's a pilot.
- 6 It isn't open now.
- 7 Why aren't you at work today?

Past simple

I was tired last week.

- Yesterday _____ Saturday.
- Where _____ you yesterday?
- We _____ in Berlin yesterday.
- I _____ in France last month.
- My grandfather _____ a pilot too.
- It _____ open this morning.
- Why _____ you at work yesterday?

боялған сөздерді етістікпен бірге b қолданылатын есімдіктермен ауыстырып

I see John every day. I see him every day.

- 1 I know Linda.
- 2 She lives with her father.
- 3 I usually see my parents on Sunday.
- 4 I can't remember your e-mail address.
- 5 I don't like this actress.
- 6 Can you book a table for my friend and me?

b қате сөздерді сыйып таста

This is my / mine son, David.

- 1 A Are these your / yours keys?
- B No, these are my / mine.
- 2 She's French and her / hers husband is British.
Their / Theirs children speak French and English.
- 3 A I can't find my / mine mobile.
- B Is this your / yours?
- 4 A Whose car is that?
- B It's not our / ours. Our / Ours car is in the garage.

бос орындарды was, wasn't, were, b weren't сөздерімен толтыр

A Were you and Susan at the party last night?

B Yes, we ¹ _____.

A ² _____ it good?

B No, it ³ _____. The music ⁴ _____ awful. Where ⁵ _____ you?

A I ⁶ _____ ill.

A Where ⁷ _____ you born?

B I ⁸ _____ born in Australia in 1919.

A ⁹ _____ your parents Australian?

B No, they ¹⁰ _____. My mother ¹¹ _____ Italian and my father ¹² _____ Greek.

Elementary level

Lesson 7

Past time expressions

Өткен шаққа байланысты уақытты білдіретін
сөздер

verbs with go, have and get

Go, have және get сөздеріне байланысты етістіктер

Past simple

Өткен шақ

Elementary level

Lesson 7

Past time expressions

Өткен шаққа байланысты уақытты білдіретін сөздер

yesterday – **кеше / кешеде**

yesterday morning – **кеше таңертең / кеше таңертенде**

yesterday afternoon – **кеше түстен кейін / кеше түстен кейінде**

last night – **кешегі түн / кеше түнде**

last week – **өткен апта / өткен аптада**

last month – **өткен ай / өткен айда**

last year – **өткен жыл / өткен жылда**

last + **аптаниң күндерін / айлардың атын**

last **Monday – өткен дүйсенбі / өткен дүйсенбіде**

last **January – өткен қантар / өткен қантарда**

Ескерту: Ағылшын тілінде this, tomorrow, next, last, yesterday, every сөздерімен уақытты білдіретін сөздер бірге айтылса оларға in, on, at көмекші сөздерді қосып айтудың керегі жок.

Elementary level

Lesson 7

verbs with go, have, get
Go, have, get сөздеріне байланысты
етістіктер

get

get сөзі Ағылшын тілінде бір нәрсені алу немесе қабылдау деген мағынаны береді:

get a newspaper – бір газет алу

buy a newspaper – бір газет сатып алу

get a taxi – таксиге отыру

take a taxi – таксиге отыру

Және get сөзі кейде фразалық етістіктердің құрамында кездеседі, ол кезде ол қабылдау немесе алу деген мағынаны бермеуі мүмкін:

get dressed – киініп алу

get up – үйқыдан тұру

Elementary level

Lesson 7

verbs with go, have, get
Go, have, get сөздеріне байланысты
етістіктер

have

have сөзі Ағылшын тілінде жеу/ішу немесе бар болу деген мағынаны
білдіреді:

have breakfast – таңғы ас ішу

have lunch – тұскі ас ішу

have dinner – кешкі ас ішу

have a sandwich – бір сэндвич жеу

have a car – бір машинасы болу

Және ол кейде фразалық етістіктердің құрамында кездеседі:

have a shower – душ қабылдау

have a good time – күшті уақыт өткізу

Elementary level

Lesson 7

verbs with go, have, get

Go, have, get сөздеріне байланысты
етістіктер

go

go to restaurant – **ресторанға бару**

go to mosque – **мешітке бару**

go to church – **шіркеуге бару**

go shopping – **шоппингке бару**

go home – **үйге бару**

go home by bus – **автобуспен үйге бару**

go home by car – **машинамен үйге бару**

go by bus – **автобуспен бару**

go by car – **машинамен бару**

go by plane – **мамолетпен бару**

go сөзіне байланысты фразалық етістіктер:

go away – **кетіп қалу**

go for a walk – **серуге бару**

go out – **сыртқа шығу**

Elementary level

Lesson 7

Past simple
Өткен шақ

Past simple арқылы өткен шақта болған іс-әрекет жайлы айтамыз, және өткен шақта етістіктердің өткен шақ формасын қолданамыз:

Етістіктердің өткен шақ формасының жасалуы

Ережеге бағынып өзгеретін

Ережеге бағынбай өзгеретіндер

Elementary level

Lesson 7

Past simple

Өткен шақ

Ережеге бағынып өзгеретін етістіктер тәмендегі ережелерге сәйкес өздерінің өткен шақ формасын жасайды:

1) Етістіктің артына **ed** әріптері жалғанады:

work – **worked**, finish – **finished**

2) Егер етістік **е** әріпімен аяқталатын болса оның артына **d** әріпін жалғаймыз:

change - **changed**

3) Егерде етістік дауыссыз әріп + **у** әріпімен аяқталатын болса, онда сол етістіктегі **у** әріпін алып тастаймыз және оның артына **ied** әріптерін жалмаймыз:

cry – **cried**

4) Егерде етістіктің соңы дауссыз әріп + дауысты әріп + дауссыз әріп болып аяқталатын болса, онда соңғы дауссыз әріпті тағы бір рет жазып, және оның артына **ed** әріптерін жалғаймыз:

stop – **stopped**

Elementary level

Lesson 7

Past simple

Өткен шақ

Өткен шақ формасы ережеге бағынбай өзгеретін етістіктердің өткен шақ формасын тек ғана жаттап алу керек:

have – had

go – went

get – got

do – did

get up – got up

have a shower – had a shower

buy – bought

leave – left

drive – drove

meet – met

see – saw

wear - wore

Осы тақырыптың соңында Ағылшын тіліндегі өткен шақ формасы ережеге бағынбайтын етістіктердің тізімі және олардың сәйкес өткен шақ формасы таблица ретінде берілген.

Elementary level

Lesson 7

Past simple
Өткен шақ

бастауыш + **етістіктің өткен шақ** формасы

I	got up get up	early yesterday.	– Мен кеше ерте тұрдым.
You	had breakfast have breakfast	in bed.	– Сен төсекте таңғы ас іштің.
He	went to work go to work	by car.	– Ол жұмысқа машинамен кетті.
We	got up get up	late today.	– Біз бүгін кеш тұрдық.
You	went to school. go to school		- Сен мектепке бардың.
They	had dinner have dinner	at home.	- Олар кешкі асты үйде ішті.

Elementary level

Lesson 7

Past simple

Өткен шақ

бастауыш + **етістіктің өткен шақ** формасы

I   **arrived**   early.   - Мен өрте жеттім.

arrive

You   **finished the book.**   - Сен мына кітапті бітірдің.

finish the book

He   **wanted a coffee.**   - Ол бір кофе қалады.

want a coffee.

Film   **ended**   at 7 o'clock.   - Фильм сағат жетіде аяқталды.

end

We   **studied Spanish**   at school.   - Біз мектепте Испан тілін үйренидік.

study Spanish

They   **stopped**   at a café.   - Олар бір кафеде тоқтады.

stop

Elementary level

Lesson 7

Past simple

Өткен шақ

бастауыш + did not + етістік

I did not get up early yesterday. – Мен кеше ерте тұрмадым.
I didn't get up early yesterday.

You did not have breakfast in bed. – Сен төсекте таңғы ас ішпедің.
You didn't have breakfast in bed.

He did not go to work by car. – Ол жұмысқа машинамен кетпеді.
He didn't go to work by car.

We did not get up late today. – Біз бүгін кеш тұрмадық.
We didn't get up late today.

You did not go to school. – Сен мектепке бармадың.
You didn't go to school.

They did not have dinner at home. – Олар кешкі асты үйде ішпеді.
They didn't have dinner at home.

Elementary level

Lesson 7

Past simple

Өткен шақ

бастауыш + did not + етістік ■■■

I did not arrive early.
I didn't arrive early.

You did not finish the book.
You didn't finish the book.

He did not want a coffee.
He didn't want a coffee.

Film did not end at 7 o'clock.
Film didn't end at 7 o'clock.

We did not study Spanish at school.
We didn't study Spanish at school.

They did not stop at a café.
They didn't stop at a café.

- Мен ерте келмедім.

- Сен мына кітапті бітірмедің.

- Ол бір кофе қаламады.

- Фильм сағат 7де аяқталған жоқ.

- Біз мектепте Испанша үйренбедік.

- Олар бір кафеде тоқтаған жоқ.

Elementary level

Lesson 7

Past simple

Өткен шақ

Did + **бастауыш** + **етістік**

?

Did **you**

Yes, I did / No, I did not.

go to school **yesterday?**

No, I didn't.

- Сен кеше мектепке бардың ба?

Did **she**

Yes, she did / No, she did not.

get up **early?**

No, she didn't.

- Ол ерте тұрды ма?

Did **they**

Yes, they did / No, they did not.

have lunch **at work?**

No, they didn't.

- Олар тұсқі асты жұмыста ішті ме?

Did **you**

Yes, I did / No, I did not.

watch TV **yesterday?**

No, I didn't.

- Сен кеше телевизор қарадың ба?

Did **she**

Yes, she did / No, she did not.

walk to work?

No, she didn't.

- Ол жұмысқа жүріп барды ма?

Did **they**

Yes, they did / No, they did not.

play tennis?

No, they didn't.

- Олар теннис ойнады ма?

Elementary level

Lesson 7

Өткен шаққа байланысты сұрақтық сөздер
арқылы жасалатын сұраулы сөйлем

Сұрақтық сөз + did + бастауыш + етістік

What did you eat? - Сен не жедін?

Where did they go? - Олар қайда кетті?

How did he go to work? - Ол қалай жұмысқа барды?

What food did she make? - Ол не тамақ жасады?

Elementary level

Lesson 7

Өткен шаққа байланысты сұрақтық сөздер арқылы жасалатын бұрыс сұраулы сөйлем

Сұрақтық сөз + did + бастауыш + not + етістік

Why did you not come to his birthday? – Сен неге оның туған күніне келмедін?

Why didn't you come to his birthday?

Where did he not clean? – Ол қай жерді тазаламады?

Where didn't he clean?

Elementary level

Lesson 7

Өткен шаққа байланысты сұрақтық
сөздер арқылы жасалатын бастауышы
жоқ сұраулы сөйлем

Сұрақтық сөз + етістіктің өткен шақ формасы

What happened? – Не болды?

Who did this? - Мынаны кім істедім?

Who ate my apple? - Кім менің алмады жеп қойды?

Elementary level

Lesson 7

Өткен шаққа байланысты сұрақтық
сөздер арқылы жасалатын бастауышы
жоқ бұрыс сұраулы сөйлем

Сұрақтық сөз + did + not + етістік

Who did not pay the money? - Кім ақша төлемеді?
Who didn't pay the money?

What did not happen yesterday? - Кеше не болмады?
What didn't happen yesterday?

Elementary level

Lesson 7

Past time expressions

Өткен шаққа байланысты уақытты білдіретін
сөздер

verbs with go, have, get

Go, have және get сөздеріне байланысты етістіктер

Past simple

Өткен шақ

Elementary level

Lesson 7

5B *yesterday сөзімен төмөндеғі сөйлемдерді past simple формасында жазыңыз*

Present

I use the Internet.

Past

I used the Internet yesterday.

- 1 I watch TV.
- 2 Do you listen to the radio?
- 3 We study English.
- 4 He doesn't work.
- 5 The film finishes at 7.00.
- 6 I don't like the film.
- 7 Does she smoke?
- 8 They play tennis.

5C *жақшадагы етістіктерді past simple формасына аудыстырып, бос орынды толтыр*

Yesterday was my birthday. (be)
My boyfriend ¹ buy me a beautiful jacket. (buy)
In the evening we ² go out. (go)
I ³ wear my new jacket. (wear)
We ⁴ look for a Chinese restaurant. (look)
but we ⁵ not can find one. (not can)
so we ⁶ have dinner in our favourite Italian restaurant. (have)
After that we ⁷ see a film. (see)
Then we ⁸ meet two friends at a nightclub. (meet)
We ⁹ dance for two hours. (dance)
We ¹⁰ not get home until 3.00. (not get)
I ¹¹ be very tired. (be)
and I ¹² go straight to bed. (go)

Төмөндеғі етістіктерді past simple формасына аудыстырып барып сөйлемді толтыр

arrive not book land live stay
not remember turn on want watch

I turned on the TV.

- 1 We arrive in a three-star hotel last year.
- 2 They not book a table and the restaurant was full.
- 3 Want you turn on the football on TV last night?
- 4 Sorry. I not remember it was your birthday yesterday.
- 5 I land with my parents when I was a student.
- 6 Why not book you want to be a doctor?
- 7 He not stay late for work and the boss was angry.
- 8 When the plane arrive she not turn on her mobile phone.

past simple формасындағы сұраулы сөйлем жасаңыз

Did you go out last night? (you / go out)
1 What wear ? (you / wear)
2 Where go ? (you / go)
3 What do ? (you / do)
4 not get with you? (your sister / go)
5 What have to eat? (you / have)
6 What time finish ? (the party / finish)
7 What time get home? (you / get home)
8 not have a good time? (you / have)

PRESENT	PAST SIMPLE	PAST PARTICIPLE
He is in Rome. (be)	was	been
They are in Rome. (be)	were	been
<hr/>		
The film begins at 7.00.	began	begun
She breaks his heart.	broke	broken
They bring the papers.	brought /brɔ:t/	brought
We build roads.	built /bɪlt/	built
I buy the bread.	bought /bɔ:t/	bought
<hr/>		
I can swim.	could /kud/	—
They catch the bus.	caught /kɔ:t/	caught
She comes with her sister.	came	come
It costs a lot.	cost	cost
<hr/>		
I do the housework.	did	done /dən/
They drink a lot of beer.	drank	drunk
He drives a Rolls.	drove	driven
<hr/>		
I eat a lot.	ate	eaten

Elementary level

Lesson 7

Irregular verbs

PRESENT

She **falls** in love.

I **feel** angry.

He **finds** a job.

We **fly** with British Airways.

I **forget** things.

PAST SIMPLE

fell

felt

found

flew /flu:/

forgot

PAST PARTICIPLE

fallen

felt

found

flown /fləʊn/

forgotten

I **get** e-mails.

He **gives** her presents.

They **go** away every weekend.

got

gave

went

got

given

gone /gɒn/

I **have** a car.

He **hears** a noise.

had

heard /hə:d/

had

heard

I **know** him well.

knew /nju:/

known /nəʊn/

The train **leaves** at 9.00.

I **lose** my keys.

left

lost

left

lost

Elementary level

Lesson 7

Irregular verbs

PRESENT

We make mistakes.

They meet famous people.

I pay the phone bill.

I put my car in the garage.

She **reads** *Time* magazine.

I **ring** him every day.

He **runs** marathons.

He **says** hello.

I **see** my friends every day.

She **sends** a lot of e-mails.

He **sings** very well.

They **sit** on the sofa.

I **sleep** for eight hours.

We **speak** French.

You **spend** a lot on clothes.

She **stands** up.

I **swim** every day.

PAST SIMPLE

made

met

paid

put /pot/

read /red/

rang

ran

said /sed/

saw /sɔ:/

sent

sang

sat

slept

spoke

spent

stood /stʊd/

swam

PAST PARTICIPLE

made

met

paid

put

read /red/

rung

run

said

seen

sent

sung

sat

slept

spoken

spent

stood

swum

Elementary level

Lesson 7

Irregular verbs

PRESENT

I take the dog for a walk.

They tell lies.

She thinks of an idea.

They throw tomatoes.

PAST SIMPLE

took /tʊk/

told

thought /θɔ:t/

threw /θru:/

PAST PARTICIPLE

taken

told

thought

thrown /θrən/

I wake up in the night.

He wears a hat.

I win competitions.

She writes to him.

woke

wore

won /wɒn/

wrote

woken

worn

won

written

Elementary level

Lesson 8

Rooms and furniture

Бөлмелер және жиназ

Prepositions of places

Орынды білдіретін көмекші сөздер

There is / there are

There is / there are сөздері

There was / there were

There was / there were сөздері

Present continuous

Дәл осы шақ

Elementary level

Lesson 8

Prepositions of places

Орынды білдіретін көмекші сөздер

Ағылшын тілінде in сөзі бір заттың ішінде деген мағынаны береді:

in the box – қораптың ішінде

on сөзі бір заттың үстінде деген мағынаны береді, және ол көбінесе жазықтық заттармен бірге қолданылады:

on the box – қораптың үстінде

under сөзі бір заттың астында деген мағынаны береді:

under the box – қораптың астында

in front of сөзі бір заттың алдында деген мағынаны береді:

in front of the box – қораптың алдында

opposite сөзі бір заттың алдында, әрі оған бетпе бет қарап тұру деген мағынаны білдіреді:

opposite the box – қорапқа қарама қарса қарап тұру

Elementary level

Lesson 8

Prepositions of places

Орынды білдіретін көмекші сөздер

next to сөзі бір заттың қасында дегенді білдіреді:

next to the box – қораптың қасында

over сөзі бір заттың үстінде қалқып, яғни жанаспай ұшып тұру:

over the box – қораптың үстінгі маңайында болу

argue – ұрсысу

I sometimes argue with my brother. – Мен кей кезде ағаммен ұрсысып қаламын.

bark – ұру

The dog of my neighbor barks every night. - Менің көршімнің иті күнде тұнде үреді.

cry – жылау

Don't cry, please! – Жыламашы, пожалуйста!

move – жылжыту

Let's move the TV to that room. – Давай телевизорды ана бөлмеге жылжытып қояйық!

Elementary level

Lesson 8

Rooms and furniture

Бөлмелер және жиһаз

rooms

bathroom – жуынатын бөлме

bedroom – жатын бөлме

dinning room – тамақтанатын бөлме

garage – гараж

garden – бақша

hall – зал

kitchen – кухня

living room – қонақ бөлмесі

study room – кітап бөлмесі

toilet – туалет

furniture

armchair – диванның кішкентай түрі

desk - стол

fireplace - ошақ

lamp - лампа

picture - сурет

plant - өсімдік

sofa - диван

bath - ванна

mirror - айна

shower - душ

bed – төсек

light – шам

shelf – полка (shelves)

Elementary level

Lesson 8

Rooms and furniture

Бөлмелер және жиназ

furniture

clock – **сағат**

cooker – **газ плита**

cupboard – **кішкентай стол**

fridge – **холодильник**

carpet – **кілем**

central heating – **жылу беру орталығы**

floor - **еден**

stair - **баспалдақ**

wall – **там / жар / стена**

Elementary level

Lesson 8

There is / there are
There is / there are сөздері

Келесіде енді Ағылшын тіліндегі заттың сандық мәлшерді білдіретін сөздерді үйренейік:

a/an – бір штук
a book – бір кітап

some – біраз
some books – біраз кітаптар

a lot of – көп
a lot of books – көп кітаптар

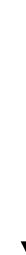
Elementary level

Lesson 8

There is / there are
There is / there are сөздері

there is / there are сөздері Ағылшын тілінде бір немесе бірнеше зат бар деген мағынаны береді, бір ескерте кетерлігі “there” сөзі Ағылшын тілінде ана жер деген мағынаны білдіреді, деседе, there is / there are сөздері ана жерде бар деген мағынада емес, тек бар деген мағынаны береді, ал нақты бір жерде бір немесе бірнеше зат бар деп айтқымыз келетін болса, онда мекен-жайды білдіретін сөзді бөлек қосамыз.

there is

жекеше заттар

there are

көпше заттар

Elementary level

Lesson 8

There is / there are
There is / there are сөздері

there is

There is + a/an + жекеше зат есім

There is a TV.
There's a TV.

– бір телевизор бар.

There is a TV here.
There's a TV here.

– Мына жерде бір телевизор бар.

There is a bath.
There's a bath.

– Бір ванна бар.

There is a bath in hotel.
There's a bath in hotel.

– Қонақ үйде бір ванна бар.

Elementary level

Lesson 8

There is / there are
There is / there are сөздері

there is

There is + not + a/an + жекеше зат есім

There is not a TV.

– Телевизор жоқ.

There isn't a TV.

There is not a TV in my room. – Менің бөлмемде телевизор жоқ.

There isn't a TV in my room.

There is not a bath.

– Ванна жоқ.

There isn't a bath.

There is not a bath in hotel.

– Қонақ үйде ванна жоқ.

There isn't a bath in hotel.

Elementary level

Lesson 8

There is / there are
There is / there are сөздері

there is
?

Is there + a/an + жекеше зат есім

Is there a TV?

Yes, there is / No, there isn't.

– телевизор бар ма?

Is there a TV in my room?

Yes, there is / No, there isn't.

– Менің бөлмемде телевизор бар ма?

Is there a bath?

Yes, there is / No, there isn't.

– Ванна бар ма?

Is there a bath in hotel?

Yes, there is / No, there isn't.

– Қонақ үйде ванна бар ма?

Elementary level

Lesson 8

There is / there are
There is / there are сөздері

there are

There are + сан есім / some / a lot of + көпшілік зат есім

There are two beds. – Екі төсек бар.

There are two beds in my room. – Менің бөлмемде екі төсек бар.

There are some pictures. – Біраз суреттер бар.

There are some pictures in hotel. – Қонақ үйде біраз суреттер бар.

Elementary level

Lesson 8

There is / there are
There is / there are сөздері

there are

any: дұрыс сөйлем: кез келген
бұрыс сөйлем: ешқандай

There are + not + any + көпше зат есім

There are not any beds.
There aren't any beds.

– Ешқандай төсектер жоқ

There are not any beds in my room. – Менің бөлмемде ешқандай төсектер жоқ.
There aren't any beds in my room.

There are not any pictures.
There aren't any pictures.

– Ешқандай суреттер жоқ.

There are not any pictures in hotel. – Қонақ үйде ешқандай суреттер жоқ.
There aren't any pictures in hotel.

Elementary level

Lesson 8

There is / there are
There is / there are сөздері

there are

?

Are there + any + көпші зат есім

Are there any clocks?

Yes, there are / No, there aren't.

Are there any clocks

Yes, there are / No, there aren't.

Are there any car parks?

Yes, there are / No, there aren't.

Are there any car parks in Astana?

Yes, there are / No, there aren't.

in hotel? – Қонақ үйде сағаттар бар ма?

– Машина парковкалары бар ма?

– Астанада машина парковкалары бар ма?

Elementary level

Lesson 8

There is / there are сөздеріне байланысты
сұрақтық сөздер арқылы жасалатын
сұраулы сөйлемдер

Бір жерде қанша зат / адам бар екеннін сұрағанда төмендегі формуланы қолданамыз:

How many + көпше бастауыш + are there + орын

How many	apples	are there	in your house?	– Сенің үйінде қанша алма бар?
How many	people	are there	in his class?	- Оның классында қанша адам бар?

Бір жерде не бар екеннін сұрағанда төмендегі формуланы қолданамыз:

Сұрақтық сөз + is there / are there + орын

What	is there	in your room?	- Сенің бөлменде не бар?
Who	are there	at that party?	- Ана вечерде кімдер бар?
What	are there	in their car?	- Олардың машиналарында нелер бар?

Және де, бір жерде не бар екенін to be етістігін сұрақтық сөздермен қолданып та сұрай аламыз:

Сұрақтық сөз + to be етістігі + орын

What	is	in your room?	- Сенің бөлменде не бар?
Who	are	at that party?	- Ана вечерде кімдер бар?
Who	are	in that car?	- Ана машинада кімдер бар?

Elementary level

Lesson 8

There was / there were

There was / there were сөздері

There was / there were сөздері there is / there are сөздерінің өткен шақ формалары, олардың қолданылу ережелері there is / there are сөздерімен бірдей:

there was

There is a book. – Бір кітап бар.

There was a book. – Бір кітап бар болған.

There is a book in my room. – Менің бөлмемде бір кітап бар.

There was a book in my room. – Менің бөлмемде бір кітап бар болған.

Elementary level

Lesson 8

There was / there were

There was / there were сөздері

There was / there were сөздері there is / there are сөздерінің өткен шақ формалары, олардың қолданылу ережелері there is / there are сөздерімен бірдей:

there was

There is not a book. – кітап жоқ.

There was not a book. – кітап болған жоқ.

There wasn't a book.

There is not a book in my room. – Менің бөлмемде кітап жоқ.

There was not a book in my room. – Менің бөлмемде кітап болған жоқ.

There wasn't a book in my room.

Elementary level

Lesson 8

There was / there were

There was / there were сөздері

There was / there were сөздері there is / there are сөздерінің өткен шақ формалары, олардың қолданылу ережелері there is / there are сөздерімен бірдей:

there was

?

Is there a book? – кітап бар ма?

Was there a book? – кітап бар болып пе еді?

Yes, there was / No, there wasn't

Is there a book in my room? – Менің бөлмемде кітап бар ма?

Was there a book in my room? – Менің бөлмемде кітап бар болып пе еді?

Yes, there was / No, there wasn't

Elementary level

Lesson 8

There was / there were

There was / there were сөздері

There was / there were сөздері there is / there are сөздерінің өткен шақ формалары, олардың қолданылу ережелері there is / there are сөздерімен бірдей:

there were

There are three books. – Үш кітап бар.

There were three books. – Үш кітап бар болған.

There are three books in my room. – Менің бөлмемде үш кітап бар.

There were three books in my room. – Менің бөлмемде үш кітап бар болған.

Elementary level

Lesson 8

There was / there were

There was / there were сөздері

There was / there were сөздері there is / there are сөздерінің өткен шақ формалары, олардың қолданылу ережелері there is / there are сөздерімен бірдей:

there were

There are not any books. – Ешқандай кітаптар жоқ.

There were not any books. – Ешқандай кітаптар болған жоқ.

There weren't any books.

There are not any books in my room. – Менің бөлмемде ешқандай кітаптар жоқ.

There were not any books in my room. – Менің бөлмемде ешқандай кітаптар болған жоқ.

There weren't any books in my room.

Elementary level

Lesson 8

There was / there were

There was / there were сөздері

There was / there were сөздері there is / there are сөздерінің өткен шақ формалары, олардың қолданылу ережелері there is / there are сөздерімен бірдей:

there were

?

Are there any books. – Кітаптар бар ма?

Were there any books. – Кітаптар бар болып пе еді?

Yes, there were / No, there weren't

Are there any books in my room. – Менің бөлмемде кітаптар бар ма?

Were there any books in my room. – Менің бөлмемде кітаптар бар болып пе еді?

Yes, there were / No, there weren't

Elementary level

Lesson 8

There was / there were сөздеріне
байланысты сұрақтық сөздер арқылы
жасалатын сұраулы сөйлемдер

Бір жерде қанша зат / адам бар болғанын сұрағанда төмендегі формуланы қолданамыз:

How many + **бастауыш** + were there + орын

How many **apples** were there in your house? – Сенің үйінде қанша алма бар еді?

How many **people** were there in his class? - Оның классында қанша адам бар еді?

Бір жерде не бар болғананын сұрағанда төмендегі формуланы қолданамыз:

Сұрақтық сөз + **was there / were there** + орын

What **was there** in your room? - Сенің бөлменде не бар еді?

Who **were there** at that party? - Ана вечерде кімдер бар еді?

What **were there** in their car? - Олардың машиналарында нелер бар еді?

Және де, бір жерде не бар болғанын **to be** етістігінің өткен шағын сұрақтық сөздермен қолданып та сұрай аламыз:

Сұрақтық сөз + **to be** етістігінің өткен шағы + орын

What **was** in your room? - Сенің бөлменде не бар еді?

Who **were** at that party? - Ана вечерде кімдер бар еді?

Who **were** in that car? - Ана машинада кімдер бар еді?

Elementary level

Lesson 8

There is / there are сөздеріне байланысты
сұрақтық сөздер арқылы жасалатын
сұраулы сөйлемдер

Осындан бұрын Ағылшын тіліндегі to be етістігін үйренген сабакта to be етістігін what, who, where сынды сұрақтық сөздермен қолдануды үйренген болатынбыз. Енді to be етістігін **why** сұрақтық сөзімен қолдануды үйренетін боламыз. Why сұрақтық сөзі Ағылшын тілінде **неге** деген мағынаны береді.

Why + to be етістігі + бастауыш + to be етістігін қолданатын жағдайлар

Why is he in Almaty? - Ол неге Алматыда жүр?

Why are they clever? - Олар неге ақылды?

Және why сөзін to be етістігінмен бірге қолданып бұрыс сұрақ қойғанда төмендегі формуланы қолданамыз:

Why + to be етістігі + бастауыш + not + to be етістігін қолданатын жағдайлар

Why is he not in Almaty? - Ол неге Алматыда емес?
Why isn't he in Almaty?

Why are they not clever? - Олар неге ақылды емес?
Why aren't they clever?

Elementary level

Lesson 8

There is / there are сөздеріне байланысты
сұрақтық сөздер арқылы жасалатын
сұраулы сөйлемдер

Және де осы жаңағы үйренген to be етістігіне байланысты why сұрақтық сөзі арқылы жасалатын сұраулы сөйлемдерде to be етістіктерінің өткен шақ формаларын да қолдануымызға болады:

Why   **was**   he   in Almaty?   - Ол неге Алматыда болды?

Why   **were**   they   clever?   - Олар неге ақылды болды?

Why   **was**   he   not   in Almaty?   - Ол неге Алматыда болмады?
Why wasn't he in Almaty?

Why   **were**   they   not   clever?   - Олар неге ақылды болмады?
Why weren't they clever?

Elementary level

Lesson 8

Present continuous

Дәл осы шақ

Ағылшын тілінде дәл осы шақты біз дәл қазір жасап жатқан іс-әрекетті айтқанда қолданамыз. Бұл шақта біз етістіктердің түйік етістік формасын қолданамыз. Ағылшын тілінде етістіктердің түйік етістік формасын тағы да **present continuous** формасы немесе **ing** формасы деп те атайды. Және де бұрында біз айтып жүрген етістіктердің жай өз формасын етістіктердің **infinity** формасы деп айтудыңмызға да болады.

Мысал: play

infinity: play

түйік етістік: playing

ЗЖЖБАЕ: plays

өткен шақ: played

Have a party – **вечер жасау**

Elementary level

Lesson 8

Present continuous

Дәл осы шақ

Бастауыш + to be етістік + түйік етістік

I	am	playing basketball.	– Мен баскетбол ойнап жатырмын.
He	is	crying	- Ол жылап отыр.
You	are	eating bread.	- Сен нан жеп отырсың.
We	are	having a party.	- Біз бір вечер жасап жатырмыз.
They	are	arguing	- Олар ұрсысып жатыр.
She	is	going home.	- Ол үйге қайтып бара жатыр.
It	is	running.	- Ол жүгіріп жатыр.
My friends	are	coming to my house.	– Менің достарым менің үйіме келе жатыр.
His brother	is	swimming.	- Оның ағасы жүзіп жатыр.

Бұл жерде сөйлемдегі to be етістіктерін есімдіктермен қысқартып қолдануымызға болады. Жәнеде “is” to be етістігін “ ’s ” формага өзгертіп, бастауыштармен бірге қысқартып қолдануымызға болады: his brother is swimming. = his brother’s swimming.

Elementary level

Lesson 8

Present continuous

Дәл осы шақ

Бастауыш + to be етістігі +

I am

He is

You are

We are

They are

It is

My friends are

His brother is

not + түйік етістік

not playing basketball.

not crying.

not eating bread.

not having party.

not arguing.

not running.

not coming to my house.

not swimming.

– Мен басткебол ойнап жатқан жоқын.

- Ол жылап отырған жоқ.

- Сен нан жеп отырған жоқсың.

- Біз бір вечер жасап жатқан жоқыз.

- Олар ұрсысып жатқан жоқ.

- Ол жүгіріп жатқан жоқ.

- Менің достарым менің үйіме келе жатқан жоқ.

- Оның ағасы жүзіп жатқан жоқ.

Және де бұл сөйлемдерде to be етістіктерін not сөзімен бірге қысқартып жазуымызға болады.

Elementary level

Lesson 8

Present continuous

Дәл осы шақ

?

To be **етістігі** + бастауыш + **түйік етістік**

Am I **playing basketball?**

Yes, you are / No, you are not. No, you aren't.

- Мен баскетбол ойнап жатырмын ба?

Is he **crying?**

Yes, he is / No, he is not. No, he isn't.

- Ол жылап отыр ма?

Are you **eating bread?**

Yes, I am / No, I am not. -----

- Сен нан жеп отсың ба?

Are we **having a party?**

Yes, we are / No, we are not. No, we aren't.

- Біз бір вечер жасап жатырмыз ба?

Are they **arguing?**

Yes, they are / No, they are not. No, they aren't.

- Олар ұрсысып жатыр ма?

Elementary level

Lesson 8

Present continuous

Дәл осы шақ

?

To be етістігі + бастауыш + түйік етістік

Is she going home?
Yes, she is / No, she is not.

- Ол үйге қайтып бара жатыр ма?

Is it running?
Yes, it is / No, it is not.

- Ол жүгіріп жатыр ма?

Are my friends coming to my house?
Yes, they are / No, they are not.

- Менің достарым менің үйіме келе жатыр ма?

Is his brother swimming?
Yes, he is / No, he is not.

- Оның ағасы жүзіп жатыр ма?

Ағылшын тіліндегі дәл осы шақтың сұраулы сөйлемдеріне жауап берудің ережесі to be етістігінің сұраулы сөйлемдеріне жауап берудің ережесімен бірдей.

Elementary level

Lesson 8

Дәл осы шаққа байланысты сұрақтық сөздер арқылы қойылатын сұраулы сөйлемдер

Сұрақтық сөз + **to be** етістігі + бастауыш + **түйік** етістік

What	are	you	doing?	- Сен не істеп жатсың?
Who	is	he	waiting for?	- Ол кімді күтіп отыр?
Why	are	they	leaving?	- Олар неге кетіп барады?
How	is	she	winning?	- Ол қалай жеңіп жатыр?

Elementary level

Lesson 8

Дәл осы шаққа байланысты сұрақтық сөздер арқылы қойылатын бұрыс сұраулы сөйлемдер

Сұрақтық сөз + to be етістігі + бастауыш + not+ түйік етістік

Why are they not eating meat? - Олар неге ет жемей отыр?
Why aren't they eating meat?

Why is he not playing tennis? - Ол неге теннис ойнамай отыр?
Why isn't he playing tennis?

Elementary level

Lesson 8

Дәл осы шаққа байланысты сұрақтық сөздер арқылы қойылатын бастауышы жоқ сұраулы сөйлемдер

Сұрақтық сөз + **to be** етістігі + түйік етістік

Who is singing this song?
Who's singing this song?

- Кім мына әнді айтып жатыр?

What music is playing right now? - Дәл қазір қандай музыка ойнап тұр?

Elementary level

Lesson 8

Дәл осы шаққа байланысты сұрақтық сөздер арқылы қойылатын бастауышы жоқ бұрыс сұраулы сөйлемдер

Сұрақтық сөз + **to be** етістігі + not + **түйік етістік**

Who is not working?
Who isn't working?

- Кім жұмыс жасап жатқан жоқ?

Who is not doing housework?
Who isn't doing housework?

- Кім үй шарауасын жасап жатқан жоқ?

Elementary level

Lesson 8

Rooms and furniture

Бөлмелер және жиназ

Prepositions of places

Орынды білдіретін көмекші сөздер

There is / there are

There is / there are сөздері

There was / there were

There was / there were сөздері

Present continuous

Дәл осы шақ

Elementary level

Lesson 8

6A сөйлемді there's, there are сөздерімен толтыр

a

There's a sofa in the living room.
 1 _____ four cups in the cupboard.
 2 _____ a clock in the kitchen.
 3 _____ lots of chairs.
 4 _____ a garage.
 5 _____ some pictures on the wall.
 6 _____ a desk in the study.

6B Төмөндегі таблициңа қарап there was, there were сөздерімен дұрыс немесе бұрыс сөйлем жаса

a

There weren't any single rooms.

1 _____
 2 _____
 3 _____
 4 _____
 5 _____

Hotel Astoria	
single rooms	x
double rooms	✓
swimming pool	✓
restaurant	✓
car park	x
shops	x

6C суретке қарап present continuous шағы арқылы сұрақ қой, және жауап бер

1 What's he doing? He _____.
 2 _____?
 3 _____?

there is, there are сөздерімен дұрыс, бұрыс несесе сұраулы сөйлем жаса

b

+ chairs / the garden *There are some chairs in the garden.*
 1 + table / the kitchen
 2 ? fireplace / the living room
 3 - plants / the living room
 4 ? cupboards / the kitchen
 5 - shower / bathroom
 6 + shelves / study

there was, there were сөздерінің дұрыс формасымен сөйлемді толтыр

b

A How many guests were there in the hotel?
 B 1 _____ four including me. 2 _____ a French tourist and 3 _____ two businessmen.
 A 4 _____ a restaurant?
 B No, 5 _____, but 6 _____ a bar.
 A What 7 _____ in your room?
 B 8 _____ a minibar and a TV.
 A 9 _____ two beds?
 B No, 10 _____, 11 _____ a double bed.

жақшадағы етістіктерді present continuous шақ формасына қойып сөйлемдерді толтыр

b

A Hello.
 B Oh, hi Dad. Where are you?
 A I'm in my hotel. I'm having a drink in the bar. (have)
 It 1 _____ a lot here. Is Mum there? (rain)
 B Yes, but she 2 _____ to somebody on the mobile just now. (talk)
 A Oh. What 3 _____ you _____? (do)
 B My friend Matt is here.
 A Matt? Why 4 _____ you _____ your homework? (not do)
 B Don't worry. We 5 _____ together. (study)
 A Where's Jenny?
 B She 6 _____ for Kevin to come. (wait)
 They 7 _____ a party tonight. (have)
 A Oh. What 8 _____ she _____? (wear)
 B Nothing special. OK Dad, here's Mum. Bye.

Elementary level

Lesson 9

Town and city

Ауыл және қалаға байланысты жаңа сөздер

Food

Тағам

Present simple or present continuous

Жай осы шақ және дәл осы шақтарға талдау

Countable and uncountable nouns

Саналатын және саналмайтын зат есімдер

a / an / some / any

a / an / some / any сөздеріне талдау

How much / how many and quantifiers

How much / how many сөздері және мөлшерді
білдіретін сөздер

Elementary level

Lesson 9

Town and city

Ауыл және қалаға байланысты жаңа сөздер

art gallery – өнер көрмесі

castle – қорған / замок

cinema – кинотеатр

museum – музей

bank – банк

chemist's – аптека

department store – өмбебап дүкен

market – базар

shopping center – сауда орталығы

supermarket – супермаркет

bridge – көпір

park – парк

river – өзен

town hall - акимат

road – трасса

square - алаң

street - көше

bus station – автобус аялдамасы

railway station – теміржол вокзалы

travel agent's – турагенттік

church - шіркеу

mosque - мешіт

hospital - больница

police station – полиция департаменті

post office - почта

school - мектеп

sport center – спорт орталығы

Ағылшын тіліндегі зат есімдердің барлығы екі топқа бөлінеді:

- 1) Саналатын зат есімдер – **countable nouns**
- 2) Саналмайтын зат есімдер – **uncountable nouns**

Саналатын зат есімдердің жекеше және көпше формасы болады:

Book: жекеше формасы **book**, көпше формасы: **books**.

Ал сүйықтық, май, ет сынды зат есімдер олар саналмайды, және саналмайтын зат есімдерді біз тек ғана жекеше формада қолданамыз:

Meat: жекеше формасы: **meat**, көпше формасы: ----

Ал кей кезде бір ерекше жағдайлар болады:

Мысалы егерде біз жай балмұздақты қарастырсақ, ол саналады, біз **two ice-creams** деп айта аламыз, ал андай станканда сатылатын балмұздақ жайлы айтсақ, ол саналмайды, яғни **ice-cream** сөзінің саналатыны немесе саналмайтыны сөйлемдегі нақты қолданылу мақсатына қарай анықталады.

Elementary level

Lesson 9

bread – **нан** (саналады)

butter – **жағатын май** (саналмайды)

chocolate – **школад** (саналады)

cheese – **ірімшік** (саналмайды)

coffee – **кофе** (саналмайды)

egg – **жұмыртқа** (саналады)

jam – **варенье** (саналмайды)

juice – **шырын** (саналмайды)

milk – **сүт** (саналмайды)

sugar – **қант** (саналмайды)

tea – **шай** (саналмайды)

toast – **қақталған нан** (саналмайды)

fish – **балық** (саналмайды)

ketchup – **кетчуп** (саналмайды)

meat – **ет** (саналмайды)

oil – **сүйік май** (саналмайды)

pasta – **макарон** (саналмайды)

sweet – **кампит** (саналады)

banana – **банан** (саналады)

orange – **апельсин** (саналады)

Food

Тағам

rice – **күріш** (саналмайды)

salad – **салат** (саналмайды)

carrot – **сәбіз** (саналады)

cake – **торт** (саналады)

mushroom – **саңырауқұлақ** (саналады)

tomato – **қызанақ** (саналады)

potato – **картоп** (саналады)

peas – **бұршақ** (саналады)

onion – **сарымсақ** (саналады)

lettuce – **латук** (саналады)

biscuit – **бисквит** (саналады)

chips – **фри** (French fries) (саналады)

cereals – **сұлу** (саналады)

crisps – **чипсы** (саналады)

fruit salad – **жеміс салаты** (саналмайды)

ice-cream – **балмұздак** (саналады)

sandwich – **сэндвич** (саналады)

apple – **алма** (саналады)

grape – **жұзім** (саналады)

pineapple – **ананас** (саналады)

Elementary level

Lesson 9

Food

Тағам

Ағылшын тілінде барлық сұйықтықтар саналмайтын зат есімдер, мысалы біз **two coffees**, **three teas** немесе **four milks** деп айта алмаймыз. Алайда, егер сұйықтықтар ыдыстармен бірге айтыладын болса, олармен сан есімдерді бірге қосып айтуымызға болады:

two bottles of milk – екі бутылка сүт

three cups of tea – үш стакан шай

four cups of coffee – төрт стакан кофе

Және де осыдан бұрын біз Ағылшын тілінде зат есімдердің көпше формасын жасаудың ережесін үйренген болатынбыз. Алайда ол ережелерге бағынбайтын кейбір ерекше жағдайлар болады:

potato – **potatoes**,

tomato – **tomatoes**;

Және де алдыңғы слайдта үйренген **chips**, **crisps**, **cereals** және **peas** сөздері әрдайым көпше формада қолданылады.

Elementary level

Lesson 9

a / an / some / any

a / an / some / any сөздеріне талдау

Ағылшын тілінде саналатын зат есімдердің нақты санымен айтқанда дұрыс, бұрыс немесе сұраулы сөйлемерде біріншай сан есімдердің қолдана береміз.

He needs **three apples**. – Оған үш алма керек.

He doesn't need **three apples**. – Оған үш алма керек емес.

Does he need **three apples**? – Оған үш алма керек пе?

Ал саналатын зат есімдердің бір ғана штук деп айтқымыз келетін дұрыс, бұрыс немесе сұраулы сөйлемдерде **a / an** артикльдерін қолданамыз:

He needs **an apple**. – Оған бір алма керек.

He doesn't need **an apple**. – Оған бір алма керек емес.

Does he need **an apple**? – Оған бір алма керек пе?

Elementary level

Lesson 9

a / an / some / any

a / an / some / any сөздеріне талдау

Ал айтатын затымыз саналатын зат есім болып, және оның нақты сандық мөлшерін білмейтін болсақ, онда дұрыс сөйлемде **some** сөзін, ал бұрыс және сұраулы сөйлемдерде **any** сөзін қолданып айтамыз.

He needs **some apples**. – Оған біраз алма керек.

He doesn't need **any apples**. – Оған алмалар керек емес.

Does he need **any apples**? – Оған алмалар керек пе?

Ал саналмайтын зат есімдермен дұрыс сөйлемдер біз әрдайым **some** сөзін, ал бұрыс және сұраулы сөйлемдерде әрдайым **any** сөзін қолданамыз:

He needs **some rice**. – Оған біраз күріш керек.

He doesn't need **any rice**. – Оған күріш керек емес.

Does he need **any rice**? – Оған күріш керек пе?

Elementary level

Lesson 9

a / an / some / any

a / an / some / any сөздеріне талдау

Және бір ерекше жағдай бар, some сөзін біз ұсыныстар айтылған немесе өзінізге бір нәрсені сұрағанда айтылатын сұраулы сөйлемдерде қолдануымызға болады:

Can I have **some apples**? – Маған біраз алма болады ма?

Would you like **some apples**? – Біраз алмалар қалайсың ба?

Can I have **something**? – маған бір нәрсені болады ма?

Would you like **something**? – Бір нәрсені қалайсың ба?

Elementary level

Lesson 9

Present simple or present continuous
Жай осы шақ және дәл осы шақтарға
талдау

Ағылшын тілінде жай осы шақты біз іс-әрекетке байланысты факт жайлы айтқанда, немесе жиек қайталанатын, яғни әдетке айналған іс-әрекетті айтқанда қолданамыз.

Бастауыш + етістік / 3ЖЖБАЕ

They go to the cinema every day. – Олар күнде кинотеатрға барады.

My sister works in a bank. - Менің қарындастың бір банкте жұмыс жасайды.

Ал жай осышаққа байланысты сұрақтық сөздер арқылы жасалатын сұраулы сөйлемдерді жасағанда тәмендегі формуланы қолданамыз:

Сұрақтық сөз + do / does + бастауыш + етістік

What do you usually wear to work. – Сен әдетте жұмысқа не киесің?

Ал дәл осы шақты дәл қазір істеп жатқан іс-әрекетті айтқанда қолданамыз.

Бастауыш + to be етістігі + түйық етістік

She is working at home today. - Ол бүгін үйде жұмыс жасап жатыр.

Ал дәл осы шаққа байланысты сұрақтық сөздер арқылы жасалатын сұраулы сөйлемдерді жасағанда тәмендегі формуланы қолданамыз:

Сұрақтық сөз + to be етістігі + бастауыш + түйық етістік

What are you wearing now? – Сен дәл қазір не киіп отсың?

Elementary level

Lesson 9

How much / how many and quantifiers
How much / how many сөздері және
мөлшерді білдіретін сөздер

Ағылшын тілінде заттың мөлшерін сұрағанда **how much** немесе **how many** сөздернің артына сұралатын зат есімді қосу арқылы сұрақтық сөз жасаймыз.

How many + саналатын зат есімнің көпше формасы

How many sweets do you eat every day? – Сен күнде қанша кәмпіт жейсің?

How much + саналмайтын зат есімдер

How much water do you drink every day? – Сен күнде қанша су ішесің?

Енді осы сұрақтарқа жауап беру үшін тағы да біраз Ағылшын тілінде мөлшерді білдіретін сөздерді үйренетін боламыз:

A lot of – көп

Оны біз саналатын және саналмайтын зат есімдермен дұрыс сөйлемде қолданамыз:

- How many sweets do you eat every day?
- I eat **a lot of sweets** every day.
- A lot.

- How much water do you drink every day?
- I drink **a lot of water** every day.
- A lot.

Elementary level

Lesson 9

How much / how many and quantifiers
How much / how many сөздері және
мөлшерді білдіретін сөздер

Quite a lot of – өте көп

Оны біз саналатын және саналмайтын зат есімдермен дұрыс сөйлемде қолданамыз

- How many sweets do you eat every day?
- I eat **quite a lot of sweets** every day.
- Quite a lot.

- How much water do you drink every day?
- I drink **quite a lot of water** every day.
- Quite a lot.

Many – біраз

Оны біз саналатын зат есімдермен бұрыс сөйлемде қолданамыз

- How many sweets do you eat every day?
- I **don't eat many sweets** every day.
- Not many.

Much – біраз

Оны біз саналмайтын зат есімдермен бұрыс сөйлемде қолданамыз

- How much water do you drink every day?
- I **don't drink much water** every day.
- Not much.

Elementary level

Lesson 9

How much / how many and quantifiers
How much / how many сөздері және
мөлшерді білдіретін сөздер

Ал енді any сөзін бағанағы үйренгендей саналатын және саналмайтын зат есімдермен бұрыс және сұраулы сөйлемдерде қолданамыз.

Ескерту:

What do you do? – Сөзі сенің мамандығың қандай деген мағынаны береді.

What are you doing? – Сөзі сен дәл қазір не істеп жатсың деген мағынаны береді.

Elementary level

Lesson 9

Town and city

Ауыл және қалаға байланысты жаңа сөздер

Food

Тағам

Present simple or present continuous

Жай осы шақ және дәл осы шақтарға талдау

Countable and uncountable nouns

Саналатын және саналмайтын зат есімдер

a / an / some / any

a / an / some / any сөздеріне талдау

How much / how many and quantifiers

How much / how many сөздері және мөлшерді
білдіретін сөздер

Elementary level

Lesson 9

6D Сөйлемдер грамматикалық түрғыдан дұрыс да қате ме? Белгіле

a It rains at the moment.

1 Listen! The baby's crying.

2 My neighbours often argue.

3 John's on holiday. He has a great time.

4 My brother's staying with us at the moment.

5 I'm normally going to the gym after work.

6 A Where are you going? B To the shops.

7 A What are you doing? B I'm a teacher.

Study Link MultiROM www.oup.com/elt/englishfile/elementary

Жақшадағы етістіктерді present simple немесе present continuous формасына қойып жаз

Where are you going? (go) To play football – see you later!

1 A Hi, Sarah! What _____ you _____ here? (do)
B I _____ for my boyfriend. (wait)

2 A What _____ your mother _____? (do)
B She's a nurse. She _____ at the local hospital. (work)

3 Listen! They _____ a party upstairs again. (have)
They _____ a party at least once a month! (have)

4 I _____ to the supermarket. (go)
_____ you _____ anything? (want)

133

7A Тағымдарды a, an, some сөздерімен қосып жаз

a

7B Сөйлемді how much, how many сөздерімен толтыр

a How much fruit do you eat?

1 _____ people were there at the party?

2 _____ milk does she drink?

3 _____ coffee did you drink yesterday?

4 _____ eggs are there in the fridge?

5 _____ cents are there in a euro?

6 _____ money do you have with you?

7 _____ hours does your baby usually sleep?

8 _____ free time do you have during the week?

Диалогты a, an, some, any сөздерімен толтыр

b

A I invited my sister for dinner. Is that OK?
B No, it isn't. We don't have any food!
A There are ¹ _____ eggs and ² _____ cheese.
I can make ³ _____ omelette.
B There aren't ⁴ _____ eggs. I had the last two.
A We can make ⁵ _____ pasta. Are there ⁶ _____ tomatoes?
B Yes. And there's ⁷ _____ onion. What about drink? Is there ⁸ _____ wine?
A Yes, there's ⁹ _____ bottle of red wine. And there's ¹⁰ _____ Coke too.

б қате сөзді сыйып таста

I don't eat **much / many** apples.

1 I eat a **lot of / much** fruit.
2 Do you drink **much / many** water?
3 We don't buy **much / many** vegetables.
4 A How **much** meat do you eat?
B **None / Any.** I'm a vegetarian.
5 I eat **quite a lot of / quite** fish.
6 A How **much** exercise do you do?
B **No much / Not much.**

170

Elementary level

Lesson 10

Personal adjectives

Адамға байланысты сын есімдер

Be going to

Be going to фразасы

Comparative adjectives

Сын есімдердің салыстырмалы шырайы

Elementary level

Lesson 10

Personal adjectives

Адамға байланысты сын есімдер

aggressive – **агрессивті**

careful – **абайлы** / внимательный

stylish – **сәнді** / модный

friendly – **досышыл**

generous – **жомарт**

quiet – **тыныш, жуас**

serious - **салмақты**

Elementary level

Lesson 10

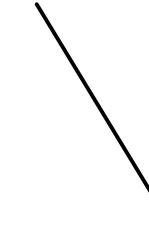
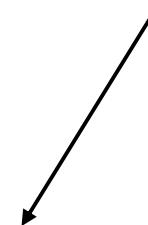
Be going to
Be going to фразасы

Ағылшын тілінде ауа-райы қандай деп сұрағанда төмендегі сөйлемді қолданады:
How is the weather today? – Бүгін ауа-райын қандай?

Және оған жауап берудің екі түрлі жолы бар:

Сын есімдер арқылы жауап беру

Етістіктер арқылы жауап беру

Elementary level

Lesson 10

Be going to
Be going to фразасы

Сын есімдер арқылы жауап беру:

It is + **сын есім**

Ая-райына байланысты сын есімдер:

sunny – **күн шуақты;** snowy – **қарлы;** rainy – **жаңбырлы;**
hot – **ыстық;** cold – **сұық;**

It is **hot.** – ая-райы ыстық.

It is **cold.** – ая-райы сұық.

It is **sunny.** – ая-райын күн шуақты.

Elementary level

Lesson 10

Be going to
Be going to фразасы

Етістіктер арқылы айту:

It is + **етістіктің түйік етістік формасы**

Ая-райына байланысты етістіктер:

snow – **қар жауу;** rain – **жаңбыр жауу;**

It is **raining.** – жаңбыр жауып тұр.

It is **snowing.** – қар жауып тұр.

Elementary level

Lesson 10

Be going to
Be going to фразасы

Ағылшын тілінде be going to фразасы арқылы алдағы жоспарлар жайлы айтады:

Бастауыш + to be етістігі + going to + етістік

I am going to come to class on Friday.
Мен жұма күні классқа келмекшімін.

You are going to go to Paris this weekend.
Сендер осы аптының демалыс күндері Парижге барасындар.

He is going to buy a new car.
Ол бір жаңа машина сатып алмақшы.

We are going to fly on Saturday morning.
Біз сенбі күні таңертең ұшпақшымыз.

Және де сөйлемде есімдіктермен to be етістіктерін бірге қысқартып жазуға да болады!
Және “is” to be етістігін “ ’s ” формасына өзгертіп, кез-келген бастауыштармен бірге қысқартып жазуымызға болады. **My friend is going to buy a new car. = My friend’s going to buy a new car.**

Elementary level

Lesson 10

Be going to
Be going to фразасы

Ағылшын тілінде be going to фразасы арқылы алдағы жоспарлар жайлы айтады:

Бастауыш + **to be** етістігі + **not** + **going to** + **етістік**

I am not going to come to class on Friday.

Мен жұма күні классқа келмеймін.

You are not going to go to Paris this weekend.

Сендер осы аптының демалыс күндері Парижге бармайсындар.

He is not going to buy a new car.

Ол бір жаңа машина сатып алмайды.

We are not going to fly on Saturday morning.

Біз сенбі күні таңертең ұшпаймыз.

Және де сөйлемде to be етістіктерін not сөзімен бірге қысқартып жаза аламыз!

Elementary level

Lesson 10

Be going to
Be going to фразасы

Ағылшын тілінде be going to фразасы арқылы алдағы жоспарлар жайлы айтады:

?

to be етістігі + бастауыш + going to + етістік

Are **you** going to travel? – Сен саяхаттамақшысың ба?
Yes, I am / No, I am not -----

Is **she** going to see them? – Ол оларды көрмекші ме?
Yes, she is / No, she is not No, she isn't

Are **they** going to swim? – Олар жүзбекші ме?
Yes, they are / No, they are not No, they aren't

Бұл сұраулы сөйлемдерге жауап берудің ережелері to be етістігінің сұраулы сөйлемдеріне жауап берудің ережелерімен бірдей.

Elementary level

Lesson 10

Be going to
Be going to фразасы

Ағылшын тілінде **be going to** фразасы арқылы тағы да алдағы уақытқа жасаған жорамал жайлы айтуға да болады:

It is going to rain. – Жаңбыр жауатын сияқты.

I think you're going to like it. – Меніңше ол саған үнайды.

They are going to have a fantastic time in New York. – Олар Нью йоркте керемет уақыт өткізетін сияқты.

think – ойлау

I think – Менің ойымша

have a fantastic time – керемет уақыт өткізу

Elementary level

Lesson 10

Be going to фразасына байланысты
сұрақты сөздер арқылы жасалатын
сұраулы сөйлем

Сұрақтық сөз + to be етістігі + бастауыш + going to + етістік

What are you going to do tonight?

Бүгін түнде сен не істейсің?

Where is he going to live?

Ол қай жерде тұрмақшы?

When are they going to watch TV?

Олар қашан телевизор көрмекші?

Elementary level

Lesson 10

Be going to фразасына байланысты
сұрақты сөздер арқылы жасалатын
бұрыс сұраулы сөйлем

Сұрақтық сөз + **to be етістігі** + **бастауыш** + not + going to + **етістік**

What **are** **you** not going to do **tonight?**

Бұгін түнде сен не істемейсің?

What aren't you going to do tonight?

Why **are** **they** not going to **watch TV?**

Олар неге телевизор көмейді?

Why aren't they going to watch TV?

Яғни бұл жерде біз to be етістіктерін not сөздерімен қысқартып қолдануымызға болады.

Elementary level

Lesson 10

Be going to фразасына байланысты
сұрақты сөздер арқылы жасалатын
бастауышы жоқ сұраулы сөйлем

Сұрақтық сөз + to be етістігі + going to + етістік

What is going to happen?

Не болайын деп жатыр?

Who is going to pay the money?

Кім ақша төлейді?

Elementary level

Lesson 10

Be going to фразасына байланысты
сұрақты сөздер арқылы жасалатын
бастауышы жоқ бұрыс сұраулы сөйлем

Сұрақтық сөз + **to be етістігі** + **not** + **going to** + **етістік**

Who is not going to work? – Кім жұмыс іstemейді?
Who isn't going to work?

Who is not going to visit him? – Кім оның көнілін сұрамайды?
Who isn't going to visit him?

Яғни бұл жерде біз **to be** етістіктерін **not** сөздерімен қысқартып қолдануымызға болады.

Elementary level

Lesson 10

Comparative adjectives

Сын есімдердің салыстырмалы шырайы

Ағылшын тілінде әрбір сын есімнің өзіне сәйкес келетін салыстырмалы шырайдағы формасы болады, және сол формасын жасаудың өзіндік ережелері бар.

- 1) Бір буынды (көбінесе қысқа болып келеді) сын есімдердің артына **er** әріптерін қосамыз:
old – **older**; **cheap** – **cheaper**;
- 2) Дауысты әріп + дауыссыз әріп болып аяқталатын сын есімдерде, сол соңғы дауссыз әріпін тағы бір рет жазып, және оның артына **er** әріптерін қосамыз:
big – **bigger**; **hot** – **hotter**;
- 3) Бір немесе екі буынды болып келетін, және соңы дауссыз әріп + у әріпі болып аяқталатын сын есімдерде, сол соңғы у әріпін алып тастап, және оның артына **ier** әріптерін қосамыз:
healthy – **healthier**; **happy** – **happier**;
- 4) Екі немесе одан да көп буынды болып келетін, және жоғары да айтылған жағдайлардың ешқайсысына келмейтін сын есімдердің салыстырмалы шырай формасы жасау үшін сол сын есімдердің алдына **more** сөзін қосамыз:
famous – **more famous**; **expensive** – **more expensive**;
- 5) Ережеге бағынбай жасалатындар:
good – **better**; **bad** – **worse**; **far** – **further**;

Elementary level

Lesson 10

Comparative adjectives

Сын есімдердің салыстырмалы шырайы

Ағылшын тілінде салыстырмалы шырайындағы сын есімдердің қолданғанда тәмендегі формулаларды қолданамыз:

Бастауыш + to be етістігі + салыстырмалы шырайдағы сын есім + than + салыстыратын зат

White cars are safer than yellow cars.

Ақ машиналар сары машиналарға қарағанда қауіпсізірек.

Mosquitoes are more dangerous than sharks.

Масалар акулаларға қарағанда қауіптірек.

Бастауыш + to be етістігі + салыстырмалы шырайдағы сын есім + зат есім + than + салыстыратын зат

Tigers are better swimmers than cats.

Жолбарыстар мысықтарған қарағанда жақсы жүзетін жануар.

Elementary level

Lesson 10

Personal adjectives

Адамға байланысты сын есімдер

Be going to

Be going to фразасы

Comparative adjectives

Сын есімдердің салыстырмалы шырайы

Elementary level

Lesson 10

7C *be going to* сөзімен сөйлемдерді толтыр

She's going to go to Rome. (go)

- 1 _____ Italian. (speak)
- 2 _____ a hotel. (stay in)
- 3 _____ photos. (take)
- 4 _____ spaghetti. (eat)
- 5 _____ Colosseum. (see)

7D *be going to* сөзімен жорамалды сөйлем жаса

1 It's going to _____

2 _____

3 _____

4 _____

Study Link MultiROM www.oup.com/elt/englishfile/elementary

135

8A сын есімнің салыстырмалы формасын жаса

hot

hotter

1 short

_____

2 difficult

_____

3 beautiful

_____

4 noisy

_____

5 thin

_____

6 near

_____

7 easy

_____

8 rich

_____

be going to сөзімен сөйлемдерді толтыр

buy cook do not have study not fly

Our car is ten years old. *We're going to buy* a new one.

1 My mother's at work so my father _____ the lunch.

2 I _____ tonight. I have an exam tomorrow.

3 _____ you _____ a present for Bill?

4 We _____ to Edinburgh. It's too expensive.

5 What _____ your brother _____ after school?

6 It's her birthday next week, but she _____ a party.

be going to сөзімен жорамалды сөйлем жаса

be break have not pass wake up win

It's my dream holiday! I know *I'm going to have* a good time.

1 They're playing very well. I think they _____ the match.

2 She's a very bad student. She _____ the exam.

3 Look at the blue sky. It _____ a beautiful day.

4 You're driving very fast! We _____ an accident!

5 Be careful with that glass! You _____ it!

6 The baby's very tired. I don't think she _____ tonight.

жақшадағы сын есімдердің салыстырмалы формасымен сөйлемдерді толықтыр

The Nile / the Amazon (long)

The Nile is longer than the Amazon.

1 Canada / Brazil (big)

2 Tessa / Deborah (pretty)

3 Driving / flying (dangerous)

4 My English / your English (bad)

5 This chair / that chair (comfortable)

6 Her husband / her (young)

7 Buses / trains (cheap)

8 French wine / English wine (good)

187

Elementary level

Lesson 11

Adverbs

Үстеулер

Common adverbs

Қарапайым үстеулер

Would like to

Would like to фразасы

Superlative adjectives

Сын есімдердің күшайтпелі шырайы

Elementary level

Lesson 11

Adverbs

Ұстеулер

Ағылшын тіліндегі ұстеулердің көбі сын есімдердің негізінде жасалады, және жасалған кезде тәмендегі ережелерге сүйенеді:

- 1) Көп жағдайда сын есімдердің артына **ly** әріптерін қосамыз:
slow – **slowly**; quick – **quickly**; bad – **badly**; careful – **carefully**;
- 2) Егерде сын есімнің соңы дауыссыз әріп + у әріпімен аяқталатын болса, онда сол сын есімнің соңындағы у әріпін алып тастаймыз, және оның артына **ily** әріптерін қосамыз:
healthy – **healthily**; easy – **easily**;
- 3) Және де ережеге бағынбай өзгеретіндер:
good – **well**; fast – **fast**; hard – **hard**;

Ескерту: -ly әріптермен аяқталатын сөздердің барлығы ұстеулер емес, мысалы: friendly сөзі досшыл деген мағынаны беретін сын есім.

Elementary level

Lesson 11

Adverbs

Үстеулер

Ағылшын тіліндегі үстеулер көбінесе етістіктердің артында қолданылады:

I drive **slowly**. – Мен машинаны ақырын жүргіземін.

They speak **very quietly**. – Олар өте тыныш сөйлейіді.

People dress **very well**. – Адамдар өте жақсы киінеді.

Elementary level

Lesson 11

Common adverbs

Қарапайым үстеулер

aggressively – **агрессивті**

stylish – **сәнді**

dangerously – **қауіпті**

politely – **әдепті**

beautifully – **әдемі**

quietly – **тыныш**

carefully – **абайлап**

completely - **толықтай**

Elementary level

Lesson 11

Superlative adjectives

Сын есімдердің күшайтпелі шырайы

Ағылшын тілінде әр сын есімнің өзіне сәйкес күшайтпейлі шырай формасы болады, және олар тәмендегі ережелерге сәйкес жасалады:

- 1) Бір буынды (көбінесе қысқа болып келеді) сын есімдердің артына **est** әріптерін қосамыз:
old – **oldest**; **cheap** – **cheapest**;
- 2) Дауысты әріп + дауыссыз әріп болып аяқталатын сын есімдерде, сол соңғы дауыссыз әріпін тағы бір рет жазып, және оның артына **est** әріптерін қосамыз:
big – **biggest**; **hot** – **hottest**;
- 3) Бір немесе екі буынды болып келетін, және соңы дауыссыз әріп + у әріпі болып аяқталатын сын есімдерде, сол соңғы у әріпін алып тастап, және оның артына **iest** әріптерін қосамыз:
healthy – **healthiest**; **happy** – **happiest**;
- 4) Екі немесе одан да көп буынды болып келетін, және жоғары да айтылған жағдайлардың ешқайсысына сәйкес келмейтін сын есімдердің күшайтпейлі шырай формасы жасау үшін сол сын есімдердің алдына **most** сөзін қосамыз:
famous – **most famous**; **expensive** – **most expensive**;
- 5) Ережеге бағынбай жасалатындар:
good – **best**; **bad** – **worst**; **far** – **furthest**;

Ағылшын тіліндегі күшейтпелі шырайдағы сын есімдерді **the** сөзімен бірге айтып зат есімдердің алдында қолданамыз:

It's **the hottest country** in the world. – Ол әлемдегі ең ыстық мемлекет.
The **most dangerous time** is the spring. – Көктем ең қауіпті уақыт.

Elementary level

Lesson 11

Would like to

Would like to фразасы

Ағылшын тіліндегі would like to фразасы арқылы дәл қазіргі немесе болашақта істегінің келетін іс-әрекет жайлы айтасыз:

Бастауыш + would like to + етістік

I	would like to	learn English.	- Мен Ағылшын тілін үйренгім келеді.
They	would like to	eat pasta.	- Олар макарон жегісі келеді.
She	would like to	go home.	- Ол үйге кеткісі келеді.
We	would like to	spend our summer in Italy.	– Біз жазамызды Италияда өткізгіміз келеді.

Және дұрыс сөйлемде would сөзін “ ‘d ” формасына өзгертіп, есімдіктермен қысқартып жазуымызға болады, мысалы:

She would like to go home = she'd like to go home.

Ескерту: like сөзі мен would like to фразасы ұқсамайды. Like сөзі арқылы жалпы ұнататын затының жайлы айтасыз, ал would like to фразасы арқылы дәл қазір немесе болашақта істегінің келетін іс-әрекет жайлы айтасыз.

I like dancing. – Мен билегенді ұнатаамын.

I would like to dance. - Менің билегім келеді.

Elementary level

Lesson 11

Would like to
Would like to фразасы

Ағылшын тіліндегі would like to фразасы арқылы дәл қазіргі немесе болашақта істегінде келетін іс-әрекет жайлы айтасыз:

Бастауыш +	would not like to +	етістік	
I	would not like to	learn English.	- Мен Ағылшын тілін үйренгім келмейді.
They	would not like to	eat pasta.	- Олар макарон жегісі келемейді.
She	would not like to	go home.	- Ол үйге кеткісі келемейді.
We	would not like to	spend our summer in Italy.	– Біз жазамызды Италияда өткізгіміз келемейді.

Және бұрыс сейлемде, would not сөзін “**wouldn't**” сөзіне өзгертіп жазуымызға болады.

Мысалы:

We would not like to spend our summer in Italy = We wouldn't like to spend our summer in Italy.

Elementary level

Lesson 11

Would like to

Would like to фразасы

Ағылшын тіліндегі would like to фразасы арқылы дәл қазіргі немесе болашақта істегіңіз келетін іс-әрекет жайлы айтасыз:

?

Would + бастауыш + like to + етістік

Would	you	like to	learn English?	- Сен Ағылшын тілін үйренгің келеді ме?
Would	they	like to	eat pasta?	- Олар макарон жегісі келеді ме?
Would	she	like to	go home?	- Ол үйге барғысы келеді ме?
Would	he	like to	spend his summer in Italy?	– Ол өзінің жазын Италияда өткізгісі келеді ме?

Ескерту: would like to фразасының сұраулы сөйлемін тағы шақырту немесе ұсыныс айтқанда қолданумызға болады.

Мысалы:

Would you like to have dinner with me tonight? – Менімен бұғін кешкі ас ішуге қалай қарайсың?

Elementary level

Lesson 11

Would like to

Would like to фразасы

Would like to фразасының сұраулы сөйлемдеріне жауап берудің ережелері:

Would + бастауыш + like to + етістік

Would you like to learn English? - Сен Ағылшын тілін үйрәнгің келеді ме?
Yes, I would / No, I wouldn't.

Would they like to eat pasta? - Олар макарон жегісі келеді ме?
Yes, they would / No, they wouldn't.

Would she like to go home? - Ол үйге барғысы келеді ме?
Yes, she would / No, she wouldn't.

Would he like to spend his summer in Italy? – Ол өзінің жазын Италияда өткізгісі келеді ме?
Yes, he would / No, he wouldn't.

Elementary level

Lesson 11

Would like to фразасына байланысты
сұрақтық сөздер арқылы жасалатын
сұраулы сөйлемдер

Сұрақтық сөз + would + бастауыш + like to + етістік

What   would   you   like to   do?

— Сен не істегің келеді?

Where   would   they   like to   go?

— Олар қайда барғысы
келеді?

Who   would   he   like to   meet?

— Ол кімді көргісі келеді?

Elementary level

Lesson 11

Would like to фразасына байланысты
сұрақтық сөздер арқылы жасалатын
бастауышы жоқ сұраулы сөйлемдер

Сұрақтық сөз + would like to + етістік

Who would like to go for the grocery? – Кім продуктға барғысы келеді?

Who would like to swim here? - Кім мына жерде жүзгісі келеді?

Elementary level

Lesson 11

Adverbs

Үстеулер

Common adverbs

Қарапайым үстеулер

Would like to

Would like to фразасы

Superlative adjectives

Сын есімдердің күшайтпелі шырайы

Elementary level

Lesson 11

8B сын есімнің антонимінің күшейтілген шырай формасын жазыңыз

a the hottest _____
1 the biggest _____
2 the lowest _____
3 the cheapest _____
4 the youngest _____
5 the easiest _____
6 the wettest _____
7 the ugliest _____
8 the richest _____

8C Would like сөзімен сұраулы сөйлемдер жаса

a

I / go to New York
I'd like to go to New York.
1 I / be a millionaire.
2 you / be famous?
3 I / not / go up in a balloon
4 he / learn to cook
5 she / not / be on TV
6 they / have children?
7 I / not / live in a foreign country
8 We / like / buy a bigger flat

8D үстегү немесе сын есім қолдану керек? қате сөзді сыйып таста

a

He's very polite / politely.
1 Our teacher speaks very slow / slowly.
2 Her German is perfect / perfectly.
3 Everything happened very quick / quickly.
4 The food was very good / well.
5 Please drive careful / carefully.
6 You can walk safe / safely at night in this city.
7 My sister dresses very good / well.
8 The weather is terrible / terribly tonight.

Study Link

MultiROM

www.oup.com/elt/englishfile/elementary

жақшадағы сын есімнің күшейтінген шырай формасы арқылы сөйлемді толтыр

b

It's the most dangerous country in the world. (dangerous)
1 I am _____ in my family. (tall)
2 That house is _____ in the street. (old)
3 The Scots make _____ whisky in the world. (good)
4 This is _____ part of the country. (hot)
5 This is _____ building in the city. (famous)
6 He's _____ student in the class. (bad)
7 Chinese is one of _____ languages to learn. (difficult)
8 It's _____ dress in the shop. (pretty)

төмөнделгі етістіктерді то сөзімен қосып, немесе түйік етістік формасымен сөйлемдерді толтыр

b

be get open cook go (x 2) see live have fly learn
I'd like to learn to fly a plane.

1 Would you like _____ dinner with me tonight?
2 I'd like _____ to Australia but I don't like _____.
3 She wouldn't like _____ a teacher. She hates children.
4 Do you like _____ wild animals? Would you like _____ on a safari?
5 We'd like _____ married in June.
6 I would like _____ a restaurant because I like _____.
7 Does your sister like _____ in Paris?
8 Would you like _____ another language?

төмөнделгі сын есімдерден үстегү жасап, сөйлемдерді толтыр

b

bad good careful hard easy healthy slow quiet beautiful
I don't speak French very well.

1 We played _____ in the semi-final and we lost 5–1.
2 Hurry up! You're walking very _____.
3 Can you talk _____, please? Your father is asleep.
4 We had a good map and we found their house _____.
5 The boss likes him because he works _____.
6 Open the bag _____. There are eggs inside.
7 He eats very _____ – lots of fruit and vegetables.
8 She sings _____. I'm sure she's going to be famous.

Elementary level

Lesson 12

Have been to / has been to
Have been to / has been to фразалары

Present perfect
Present perfect шағы

Ағылшын тілінде **have been to / has been to** фразалар арқылы барып көріп, және қайтып келген жеріңіз жайлы айтасыз, **has been to** фразасы бастауыш жекеше үшінші жақ формасында болғанда, немесе **he, she, it** есімдіктерінен тұрғанда қолданамыз, ал **have been to** фразасын бастауыш көпше формада болғанда, немесе **I, we, they, you, you (сөндер)** есімдіктертерінен тұрғанда қолданамыз:

Бастауыш + **have been to / has been to** + болған жер

I	have been to
He	has been to
They	have been to
She	has been to

Russia.	- Мен Россияда болдым.
China.	- Ол Қытайда болған.
Kazakhstan.	– Олар Қазақстанда болған.
Almaty.	- Ол Алматыда болған.

Және дұрыс сөйлемде **has** және **have** сөздерін “ ‘s ” және “ ‘ve ” формасына өзгертіп, есімдіктермен бірге қысқартып қолдануымызға болады. Мысалы:

She has been to China. = **She’s been to China.**

They have been to Kazakhstan. = **They’ve been to Kazakhstan.**

Ағылшын тілінде **have been to / has been to** фразалар арқылы барып көріп, және қайтып келген жеріңіз жайлы айтасыз, **has been to** фразасы бастауыш жекеше үшінші жақ формасында болғанда, немесе **he, she, it** есімдіктерінен тұрғанда қолданамыз, ал **have been to** фразасын бастауыш көпше формада болғанда, немесе **I, we, they, you, you (сөндер)** есімдіктертерінен тұрғанда қолданамыз:

Және **have been to / has been to** фразалары біз бұрында үйренген орынға байланысты қолданылатын **to be** етістінің өткен шағына ұқсап қалады:

I was in Kazakhstan last week. – Өткен аптада мен Қазақстанда болдым.

I have been to Kazakhstan. – Мен Қазақстанда болғам.

орынға байланысты қолданылатын **to be** етістінің өткен шағы

 просто сіздің сол жерде болғаныңыз жайлы айтады, ал сіз ол жерден қайтып келдің бе жоқ па белгісіз. Ал **have been to / has been to** фразасы сіздің сол жерде болып, және қайтып келгеніңізді білдіреді. Және **have been to / has been to** фразасын қолданғанда уақытқа байланысты үстеулерді қолданбаймыз.

Ағылшын тілінде **have been to / has been to** фразалар арқылы барып көріп, және қайтып келген жеріңіз жайлы айтасыз, **has been to** фразасы бастауыш жекеше үшінші жақ формасында болғанда, немесе **he, she, it** есімдіктерінен тұрғанда қолданамыз, ал **have been to** фразасын бастауыш көпше формада болғанда, немесе **I, we, they, you, you (сөндер)** есімдіктертерінен тұрғанда қолданамыз:

Бастауыш + **have not been to / has not been to** + болған жер

I	have not been to
He	has not been to
They	have not been to
She	has not been to

Russia.	- Мен Россияда болмадым.
China.	- Ол Қытайда болмаған.
Kazakhstan.	– Олар Қазақстанда болмаған.
Almaty.	- Ол Алматыда болмаған.

Және бұрыс сөйлемде **has not** және **have not** сөздерін **hasn't** және **haven't** сөздеріне қысқартып жауымызға болады, мысалы:

She has not been to Almaty. = **She hasn't been to Almaty.**

I have not been to Russia. = **I haven't been to Russia.**

Elementary level

Lesson 12

Have been to / has been to

Have been to / has been to фразалары

Ағылшын тілінде **have been to / has been to** фразалар арқылы барып көріп, және қайтып келген жеріңіз жайлы айтасыз, **has been to** фразасы бастауыш жекеше үшінші жақ формасында болғанда, немесе **he, she, it** есімдіктерінен тұрғанда қолданамыз, ал **have been to** фразасын бастауыш көпше формада болғанда, немесе **I, we, they, you, you (сөндер)** есімдіктерінен тұрғанда қолданамыз:

?

Have / has + **бастауыш** + **been to** + **болған жер**

Have **you** **been to** **Russia?** - Сен Россияда болдың ба?
Yes, I have / No, I have not. **No, I haven't.**

Has **he** **been to** **China?** - Ол Қытайда болған ба?
Yes, he has / No, he has not. **No, he hasn't.**

Have **they** **been to** **Kazakhstan?** – Олар Қазақстанда болған ба?
Yes, they have / No, they have not. **No, they haven't.**

Has **she** **been to** **Almaty?** - Ол Алматыда болған ба?
Yes, she has / No, she has not. **No, she hasn't.**

Elementary level

Lesson 12

Have been to / has been to фразаларына
байланысты ұрақтық сөздер арқылы
жасалатын ұраулы сөйлем

Сұрақтық сөз + have / has + бастауыш + been to

Where have you been to? – Сен қайда болдың?

Where has she been to? - Ол қайда болды?

Және бұл жерде сөйлемдегі been to сөзіндегі to сөзін алып тастанап айтсақ та қате болмайды:

Where have you been to? = Where have you been?

Where has she been to? = Where has she been?

Have been to және has been to фразаларымен уақыттық үстеулер қолданбайтын болғандықтан, омен when деген сұрақтық сөз арқылы ұрақ қоя алмаймыз.

Elementary level

Lesson 12

Have been to / has been to фразаларына
байланысты ұрақтық сөздер арқылы
жасалатын бұрыс ұраулы сөйлем

Сұрақтық сөз + have / has + бастауыш + not+ been to

Where have you not been to? – Сен қайда болмадың?

Where has she not been to? - Ол қайда болмады?

Және бұл сөйлемдерде have / has және not сөздерін бірге haven't немесе hasn't деп қысқартып жазуымызға болады.

Where have you not been to? = Where haven't you been to?

Where has she not been to? = Where hasn't she been to?

Elementary level

Lesson 12

Present perfect

Present perfect шағы

Ағылшын тілінде present perfect шағы арқылы жалпы өткенде болған іс-әрекеттер жайлы айтамыз. Және present perfect шағында етістіктің past participle формасын қолданамыз. Және етістіктің past participle формасын тағы етістіктің үшінші формасы деп те атайды. Және бұрында біз үйренген өткен шақ формасы ережеге бағынып өзгеретін етістіктердің past participle формасы сол өткен шақ формаларымен бірдей болып келеді, ал өткен шақ формасы ережеге бағынбай өзгеретін етістіктердің past participle формасы әр қалай болып келеді, кейбіреуі сол ережеге бағынбай өзгерген өткен шақ формасымен бірдей болып келеді, ал кейбіреуі басқаша болып келеді. Біз олардың барлығын жаттап алуымыз керек.

buy – **bought**
speak – **spoken**
do – **done**
go – **gone**
leave – **left**
see – **seen**
have – **had**

Осы тақырыптың соңында өткен шақ формасы ережеге бағынбай өзгеретін етістіктердің past simple формасы және past participle формасы списогімен берілген.

Elementary level

Lesson 12

Present perfect

Present perfect шағы

Бастауыш + **have / has** + етістіктің past participle формасы

I	have	bought a new laptop.	- Мен бір жаңа ноутбук сатып алдым.
She	has	cried.	- Ол жылады.
They	have	spoken to their teacher.	- Олар өздерінің мұғалімдерімен сөйлесті.
He	has	seen his brother on the street.	- Ол өзінің ағасы көшеде көрді.

Ескерту: present perfect шағымен біз уақыттық үстеулерді бірге қолдана алмаймыз. Present perfect шағының past simple шағынан айырмашылығы, past simple өткен шақта белгілі бір моменттер болған іс-әрекетті айтады. Ал present perfect шағы жалпы өткенде басынан кешкен іс-әрекетті айтады.

Elementary level

Lesson 12

Present perfect
Present perfect шағы

Және дұрыс сөйлемде **has** және **have** сөзін “ ‘s ” және “ ‘ve ” формасына өзгертіп, есімдіктермен бірге қысқартып қолдануымызға болады. Мысалы:

She has cried. = She's cried.

They have spoken to their teacher. = They've spoken to their teacher.

Elementary level

Lesson 12

Present perfect

Present perfect шағы

Бастауыш + **have / has + not** + **етістіктің past participle** формасы

I **have** not **bought** a new laptop. -Мен бір жаңа ноутбук сатып алған жоқын.

She **has** not **cried.** - Ол жыламады.

They **have** not **spoken to their teacher.** - Олар өздерінің мұғалімдерімен сөйлескен жоқ.

He **has** not **seen his brother on the street.** - Ол өзінің ағасы көшеде көрмегі.

Және бұл сөйлемдерде **have / has** және **not** сөздерін бірге **haven't** немесе **hasn't** деп қысқартып жазуымызға болады.

I have not bought a new laptop. = I haven't bought a new laptop.

She has not cried. = She hasn't cried.

Elementary level

Lesson 12

Present perfect

Present perfect шағы

?

Have / has +	бастауыш +	етістіктің past participle формасы	
Have	you	bought a new laptop?	- Сен бір жаңа ноутбук сатып алдың ба?
Has	she	cried?	- Ол жылады ма?
Have	they	spoken to their teacher?	- Олар өздерінің мұғалімдерімен сөйлесті ме?
Has	he	seen his brother on the street?	- Ол өзінің ағасын көшеде көрді ме?

Elementary level

Lesson 12

Present perfect

Present perfect шағы

?

Have / has + **бастауыш +** **етістіктің past participle формасы**

Have **you** **bought a new laptop?** - Сен бір жаңа ноутбук сатып алдың ба?
Yes, I have / No, I have not. **No, I haven't.**

Has **she** **cried?** - Ол жылады ма?
Yes, she has / No, she has not. **No, she hasn't.**

Have **they** **spoken to their teacher?** - Олар өздерінің мұғалімдерімен сөйлесті ме?
Yes, they have / No, they have not. **No, they haven't.**

Has **he** **seen his brother on the street?** - Ол өзінің ағасын көшеде көрді ме?
Yes, he has / No, he has not. **No, he hasn't.**

Elementary level

Lesson 12

Present perfect шағына байланысты
сұрақтық сөздер арқылы жасалатын
сұраулы сөйлемдер

Сұрақтық сөз +	have / has +	бастауыш +	етістіктің past participle формасы
Where	has	she	gone? - Ол қайда кетті?
Who	have	you	seen? - Сен кімді көрдің?
What	have	they	eaten? - Олар не жеді?
Why	has	he	done this? – Ол неге мынаны істеді?

Elementary level

Lesson 12

Present perfect шағына байланысты
сұрақтық сөздер арқылы жасалатын
бұрыс сұраулы сөйлемдер

Сұрақтық сөз + have / has + бастауыш + not + етістіктің past participle формасы

Why has she not gone? - Ол неге кетпеді?

Who have you not seen? - Сен кімді көрмедін?

What have they not eaten? - Олар не жемеді?

Why has he not done this? – Ол неге бұны жасамады?

Және бұл сөйлемдерде have / has және not сөздерін бірге haven't немесе hasn't деп қысқартып жазуымызға болады.

Мысалы:

Why has she not gone? = Why hasn't she gone?

Who have you not seen? = Who haven't you seen?

Elementary level

Lesson 12

Present perfect шағына байланысты
сұрақтық сөздер арқылы жасалатын
бастауышы жоқ сұраулы сөйлемдер

Сұрақтық сөз +	have / has +	етістіктің past participle формасы	
Who	has	done this?	- Мынаны кім істеді?
What	has	happened?	- Не болды қалды?

Сұрақтық сөз + have / has + not + етістіктің past participle формасы

Who has not paid the money - Кім ақша төлемеді?

Who has not finished his work? - Кім өз жұмысын аяқтамады?

Және бұл сөйлемдерде have / has және not сөздерін бірге haven't немесе hasn't деп қысқартып жазуымызға болады.

Elementary level

Lesson 12

Have been to / has been to
Have been to / has been to фразалары

Present perfect
Present perfect шағы

Elementary level

Lesson 12

Жаттығу

9A Сөйлемдегі have/has сөздерін қысқартып жаз

a

I have been to Brazil. *I've been to Brazil.*

- 1 She has not been to the USA.
- 2 They have not been to China.
- 3 He has been to an opera.
- 4 You have not been to my house.
- 5 I have not been there.
- 6 We have been to Madrid.

9B Жақшадағы етістіктердің 3-ші формасымен сөйлемдерді толтырып

a

Have you seen my car keys? (see)

- 1 Have you met his new girlfriend? I don't like her. (meet)
- 2 I've read War and Peace three times. (read)
- 3 Have you ever fallen in love? (fall)
- 4 I've never cried in the cinema. (cry)
- 5 My wife has travelled all over the world. (travel)
- 6 He's met a lot of famous people in his work. (meet)
- 7 She's seen George Clooney's new film four times. (see)
- 8 I've written a lot of poems but I never show them to anybody. (write)

Has been to немесе have been to сөздерінмен сөйлем құрастырып.

b

She / Italy *She's been to Italy.*

- 1 I / Rome
- 2 you / Barcelona
- 3 Mark / South America
- 4 My parents / Africa
- 5 Ann / Argentina
- 6 We / Budapest

Жақшадағы етістіктер арқылы present perfect немесе past simple формасындағы сөйлемдер жаса

A Have you ever been to the opera? (be)
B Yes, I went last year. (go)
A ¹ you ever to a famous actor or actress? (speak)
B Yes, I ² _____.
A Who ³ it? (be)
B Jeremy Irons.
A Where ⁴ you him? (see)
B I ⁵ him at an airport. (see)
A What ⁶ you to him? (say)
B I ⁷ him for his autograph. (ask)
A ⁸ your brother to South Korea? (be)
B Yes, he ⁹ _____. He ¹⁰ to Seoul. (be)
A When ¹¹ he there? (go)
B He ¹² there in 2002, to see the World Cup. (go)
A ¹³ he it? (like)
B Yes, he ¹⁴ it. (love)

